

BEHOVSBEDÖMNING MKB /MILJÖBEDÖMNING

Checklistan utgör en behovsbedömning för MKB/miljöbedömning för att i ett tidigt skede i planprocessen kunna bedöma om betydande miljöpåverkan kan antas i och med planens genomförande. Bedöms planens genomförande innebära betydande miljöpåverkan ska enligt 1 kap. 5§ (PBL 2008:102) en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras, med innehåll och krav enligt 2 kap och 3 kap. (Landskapslag 2018:31 om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning). Checklistan kan användas till att avgränsa vilka typer av miljöpåverkan som behöver beskrivas vidare, även om inte planens genomförande bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Behovsbedömningens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till bedömningsmetoderna, planens innehåll och var i beslutsprocessen detaljplanen befinner sig.

PLANDATA	
Detaljplan för:	Detaljplaneändring för del av kvarteret 4056 för industribyggnader, idrottsområde för häststallar och parkområde i Dalkarby (405).
Planens huvudsakliga syfte:	Genom detaljplanen utvidgas kvarteret 4056 norrut och idrottsområde för häststallar minskas samt del av parkområde ändras till strövområde där det blir tillåtet att placera solpaneler och hålla naturbete.
Detaljplanens innehåll och planområdesbeskrivning:	I planändringen ersätts 1,39 ha parkområde (PN) med strövområde (US), totala arealen på grönområden blir oförändrad. 0,16 ha av idrottsområdet för häststallar ersätts med Industriområde (F), kvartersmark med byggrätt ökar således inte. Byggnadsytan i F-kvarteret förstoras i och med att I-1 området ersätts med F-område, totala byggrätten i F-kvarteret ökar med 785 m ² . Kvartersområdets våningstal och allmänna bestämmelser är lika som i gällande detaljplan. Planområdet består av två områden i sydöstra Dalkarby. Områdenas sammanlagda areal är 1,54 ha.
Planens förhållande till andra planer: (<i>Generalplan, kommunöversikten</i>)	På området finns en generalplan som har fastställts 2016. En uppdatering av denna plan är pågående.
Handläggare:	Markus Ögren Planerare, Jomala kommun.

MILJÖBEDÖMNING ENLIGT LANDSKAPSLAG (2018:31) OM MILJÖBEDÖMNING 3 kap.				
	Beskrivning	Ja	Nej	Kommentar
	Finns det inom ramen för detaljplanens syfte och geografiska räckvidd rimliga alternativa planlösningar?		x	Med tanke på detaljplanens syfte och omfattning är någon alternativ planlösning inte nödvändig.
	Är det sannolikt att miljöförhållandena vidareutvecklas om detaljplanen inte genomförs?		x	Miljöförhållandena kan antas vara likartade, dess sammansättning kan komma att förändras något.
	Kan det antas att miljöförhållandena påverkas negativt i de områden där miljöpåverkan är som störst?		x	Detaljplaneändringen medför ingen negativ miljöpåverkan.
	Finns det befintliga miljöproblem inom detaljplaneområdet? <i>(Särskilt miljöproblem som rör ett område av särskild betydelse för miljön).</i>		x	Inga miljöproblem kan konstateras inom detaljplaneområdet.
	Kan det antas att hänsyn inte tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsynsaspekter?		x	Parkmarken omvandlas och finns kvar fortsättningsvis även om användningsområdet ändras. Höga träd behöver fällas för att inte skugga de kommande solcellerna.
	Är det sannolikt att detaljplanen medför betydande negativa effekter på miljön?		x	Nej några sådana indikationer går inte att konstatera i och med denna detaljplan.

REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN ENLIGT EU DIREKTIV 2011/92/EU				
Antas detaljplanen medföra betydande miljöpåverkan på grund av:	Beskrivning	Ja	Nej	Kommentar
1. Industriändamål			x	En liten del av planområdet ändras till Industriområde (F). Denna mindre del förväntas inte medföra betydande miljöpåverkan, troligtvis kommer området användas som lager till industritomt.
2. Ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse			x	
3. En hamn för fartyg			x	
4. Ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse			x	
5. En permanent campingplats			x	
6. En nöjespark			x	
7. En flygplats			x	
8. Ett kärnkraftverk			x	
9. Storskaligt jordbruk			x	
10. Storskalig fiskodling			x	
11. Täktverksamhet, över 100.000 m ³ bergkross eller minst 50.000 m ³ sand eller grus			x	
Anger planen förutsättningar för miljöfarlig verksamhet som:				
a. Kräver tillstånd eller samråd			x	
b. Leder till att miljö kvalitetsnormer för fisk och mussel-vatten samt luft överskrids			x	

REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN ENLIGT EU DIREKTIV 2011/92/EU				
Berörs detaljplanen av:	Beskrivning	Ja	Nej	Kommentar
Särskilda hushållsbestämmelser, natur, kulturminnesvård och rörligt friluftsliv?			x	
Natur/kulturresevat, biotopskydd, strandskydd eller dylikt?			x	
Internationella konventioner såsom Natura 2000 eller UNESCO:s världsarvslista?			x	
Byggnadsminne eller fornminne?			x	
Påverkar detaljplanens genomförande ett vattenskyddsområde?			x	
Innehåller området höga naturvärden? (ex vis om området är utpekade som ett skyddsområde enligt Ålands landskapsregering)			x	
Är området opåverkat eller har det särskilda värden ur boendesynpunkt? (oexploaterat område, bullerfri zon, närrekreationsområde)		x		Området är i dagsläget helt oexploaterat, närliggande tomter för industribyggnader är under beredande. Grönområdets bullerdämpande effekt vidhålls då området ändras till strövområde.
Är området påverkat av skyddsavstånd? (riktvärden för skyddsavstånd till ny och befintlig bebyggelse)		x		Man tar hänsyn till byggnaders avstånd från tomtgränserna och tidigare bebyggelse.
Påverkar planens genomförande				
a. Område som ingår i landskapsregeringens instiftade naturreservat?			x	
b. Område som är utpekade i nyckelbiotopsinventering?			x	

SOLCELLSANLÄGGNINGAR ENLIGT NTM-CENTRALEN				
Berörs detaljplanen av:	Beskrivning	Ja	Nej	Kommentar
Ett solkraftverk i industriell skala? (Ett solkraftverk i industriell skala är ett sammanhängande system som överstiger en produktion på 1000 kW = 1 MW)			x	Den planerade anläggningen med solceller på strövområdet överstiger inte 1000 kW och kan därmed inte räknas som ett solkraftverk i industriell skala.

FÖRÄNDRINGAR I SAMBAND MED NY DETALJPLAN				
	Beskrivning	Ja	Nej	Kommentar
Strider planen mot gällande Generalplan/Delgeneralplan?			x	Markanvändningen stämmer väl överens med avsikten i delgeneralplanen, d.v.s. rekreations och industriområde.
Innebär planen krav på följdändringar av omgivande markanvändning? (Stormarknader, industri eller övriga anläggningar)			x	
Strider planen mot PBL (2008:102) 65§ i fråga om luftföroreningar och buller?			x	Bullerdämpande åtgärder vidhålls på strövområdet.
Kräver föreslagna verksamheter eller planens genomförande anmälan eller tillstånd enligt landskapslag (2008:124) om miljöskydd?			x	
Kan ett genomförande av planen medföra så negativa effekter att förebyggande åtgärder eller kompensationsåtgärder behöver vidtas?			x	
Strider planen mot uppsatta miljömål nationellt, regionalt eller lokalt?			x	

EFFEKTER PÅ MILJÖN						
1 = betydande 2 = en hel del 3 = till viss del 4 = ingen						
	Beskrivning	1	2	3	4	Kommentar
	Planens negativa inverkan på marken? (instabilitet, sättningar, erosion, rasrisk)				x	
	Planens negativa inverkan på luft eller klimat? (föroreningar, luft, lokalklimat, vind)				x	
	Planens negativa inverkan på vatten? (förändringar för yt- eller grundvattnets kvalitet eller mängd, infiltration, strömningsriktningar)			x		På industriområdestomten blir det fler hårdgjorda ytor. I detaljplaneändringen understryks viken av att ta hänsyn till regleringarna i Jomala kommuns dagvattenstrategi.
	Planens negativa inverkan på växt- eller djurliv? (påverkas hotade arter, antalet arter, arternas sammansättning)			x		Växt- och djurlivet får fortsatt utrymme på strövområdet. Planändringen med framtida röjning och underhåll förväntas leda till att arternas utbredning blir mer av ett monokulturellt inslag.
	Planens negativa inverkan på landskapsbilden? (utsikter, utblickar, landmärken)			x		Utsikten försämras då träd fälls och delar av området ersätts med solcellsanläggningar.
	Planens negativa inverkan på omgivningen i övrigt? (stadsbild, byabild, grannar, verksamheter)			x		Den befintliga grannen påverkas av att naturmiljön förändras, rekreationsvärdena vidhålls på området.

STÖRNINGAR OCH EFFEKTER PÅ HÄLSAN						
1 = betydande 2 = en hel del 3 = till viss del 4 = ingen						
	Beskrivning	1	2	3	4	Kommentar
	Planens genomförande ger störningar i form av ljud? (människor exponeras för störande buller)			x		Det kan antas förekomma en viss mängd buller under byggnadsskedet.
	Planens genomförande ger störningar i form av ljus?			x		Ljusstörningar kan antas öka under byggnadsskedet. Reflektioner från solpaneler kan förekomma fortsättningsvis.
	Planens genomförande ger störningar i form av vibrationer? (människor exponeras för markvibrationer)			x		Vibrationsstörningar kan förekomma vid röjningsarbetet.
	Planens genomförande innebär risker? (explosion, brand, strålning, utsläpp, förhöjda risker vid transport av farligt gods)				x	
	Innebär planen att en långsiktigt hållbar resursanvändning inte främjas? (uttömmande av ej förnyelsebara resurser såsom dricksvatten, grus- och bergstäckter)				x	
	Ger planen negativ inverkan för rekreation och rörligt friluftsliv? (närströvområden, parker, grönstråk, utflyktsmål, vandringsleder, friluftsoch idrottsanläggningar)				x	Rekreativvärden finns fortsättningsvis i området.
	Ger planen negativ påverkan på kulturhistoriska värden? (Arkeologi, fornlämningar, jordbruk, skogsbruk eller industrihistoriska värden)				x	

UTVÄRDERING			
	Ja	Nej	Kommentar och värdering
Innebär förslaget tydliga motsättningar mellan olika intressen?		x	
Är det sannolikt att allvarliga negativa effekter uppkommer?		x	
Är osäkerheten av bedömningen av effekter stora?		x	
Är effekterna varaktiga eller irreversibla?		x	
Kan ett genomförande av planen innebära negativ effekt inom enskilda områden på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten eller andra naturresurser?		x	
Ger ett genomförande av planen som helhet negativ effekt på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten, eller andra naturresurser? (då den kumulativa effekten av flera mindre effekter kan ge stora negativa effekter utan att de var för sig behöver innebära betydande miljöpåverkan)		x	

BEHOVSBEDÖMNING OCH AVGRÄNSNING			
	Ja	Nej	Kommentar och värdering
Ett genomförande av planen kan innebära en betydande påverkan på miljön, hälsan och hushållningen med mark vatten och andra resurser. En miljökonsekvensbeskrivning enligt Landskapslag (2018:31) 3 kap. 9 § erfordras.		x	Enligt behovsbedömningen erfordras inte någon kompletterande miljöbedömning/MKB då utvärderingen visar att den miljöpåverkan som denna detaljplaneändring medför är av lindrig art.
En MKB eller konsekvensbeskrivning av planen ska särskilt behandla följande aspekter:		--	

MOTIVERAT STÄLLNINGSTAGANDE

Planläggningen bedömer att planens genomförande inte antas innebära betydande miljöpåverkan så som avses i Landskapslag (2018:31) 3 kap. Den miljöpåverkan som planen innebär bedöms vara utredd inom ramen för detaljplaneringens ärendegång. Motiven till ställningstagandet sammanfattas nedan:

- Detaljplanen är förenlig med avsikten för området i delgeneralplanen. Enligt delgeneralplanen är markanvändningen avsedd för rekreationsområde (R) samt Industriområde (F). Detaljplaneändringen följer denna linje.
- Trafikbelastningen antas öka på den mindre delen som avsätts för industriområde. Denna ökning är i linje med övrig trafikökning i närområdet då industriområdet bebyggs. Genom att tillämpa tillräcklig dimensionering av vägar inom området förutspås trafikförsörjningen kunna utformas på ett tillförlitligt sätt.
- Detaljplanen innebär att markanvändningen inom planområdet genomgår en lindrig förändring. Genom detaljplaneändringen är majoriteten av markanvändningen fortsatt avsedd som rekreationsområde.
- Landskapsbilden bedöms inte bli särskilt påverkad då området ligger inklämt mellan ett kommande industriområde och ett travbaneområde. Solcellerna i rekreationsområdet kan fortsatt skapa ett modernt grönområde som binder samman befintlig och ny bebyggelse i närområdet.
- Solcellsanläggningen överstiger enligt NTM-centralen inte gränsvärdet på 1000 kW, som används för att klassa en anläggning i industriell skala.
- Dagvattenhanteringen har beaktats och man uppfyller de krav som Jomala kommun satt upp i sin strategi för dagvattenhantering.

Jomala 10.10.2023

Markus Ögren
Planerare
Jomala kommun

Till kommunstyrelsen i Jomala

Bemötande med anledning av anmärkning gällande förslag till detaljplaneändring för del av kvarteret 4056 för industribyggnader, idrottsområde för häststallar och parkområde i Dalkarby, daterad den 16 maj 2023.

Under påseendetiden, 22.8.2023–29.9.2023, har en privatperson och en myndighet lämnat anmärkningar till Jomala kommun.

Anmärkning inlämnad den 28 september 2023 av infrastrukturavdelningen vid Ålands landskapsregering.

Följande synpunkt framförs:

Gällande detaljplaneändringen i Dalkarby för del av kvarter 4056 för industribyggnader, idrottsområde för häststallar och parkområde så uppmanar Kulturbyrån att det som konstateras i tidigare utlåtande – att markarbeten som planeras genomföras i närheten av fast fornlämning JO 5.1 ska ske under antikvarisk övervakning/ i samråd med kulturbyrån – ska framkomma i detaljplanen.

Bemötande och slutsats:

Fornlämningen Jo 5.1 finns på angränsande fastighet 170-405-4-71 d.v.s. utanför det nu aktuella planområdet. En begränsning skulle således beröra den kvartersmark som genom planändringen ändras till F kvarter eftersom det direkt gränsar till området med fornlämningen. Fasta fornlämningar är dock alltid fredade med stöd av 1§ i landskapslagen om fornminnen oavsett om de nämns eller inte i en detaljplan.

Föreslås att synpunkten beaktas, anmärkning införs i detaljplanen.

Anmärkning inlämnad den 27 september 2023 av Ursula Koponen boende i Dalkarby.

Följande synpunkter framförs:

När en plan utarbetas skall enligt plan- och bygglagen ett samrådsmöte hållas. Syftet med mötet är att förbättra beslutsunderlaget och ge möjligheter till insyn och påverkan. Resultatet av hörandet och förslag med anledning av de synpunkter som har framförts ska redovisas då planförslaget ställs ut.

Kommunen ordnade samrådsmötet 3.7.2023 för markägare och andra intressenter. Förutom planläggare Mathias Røsgren var jag den enda deltagare på mötet. Jag framförde muntligen mina åsikter angående planändringen och lovade också lämna dem skriftligen för att tas med i mötesprotokollet.

När kommunstyrelsen ställde ut planändringen fanns samrådsprotokollet inte med, vilket

strider mot lagen. Däremot står det i kommunstyrelsens protokoll att " Under inlämningstiden inkom inte några synpunkter, men enligt överenskommelse om sen inlämning inkom det en synpunkt den 9.8.2023." Jag har lämnat mina synpunkter 7.7. via e-post till kommunens planläggare Mathias Rösgren för att tas med i mötesprotokollet. När protokollet nu saknas, har mina påpekanden inte heller kommit till styrelsens kännedom, inte heller på vilket sätt kommunens planläggare har tagit ställning till dem.

- 1) Planområdet har i delgeneralplanen anvisats som rekreationsområde (R). Med vilken motivering anses, att det är möjligt utan en delgeneralplaneändring via en detaljplan att ändra R-område till strövområde (US) som i praktiken inte är ett friluftsområde utan blir ett område för energiproduktion (EE) då hälften av arealen kan användas för solpaneler?
- 2) Hur motiveras eller hindras att detta inte blir ett prejudikat som innebär att utan en delgeneralplaneändring kan vilket R-område som helst ändras till område för energiproduktion under parkområdets täckmantel?
- 3) I general- och detaljplaner avser rekreationsområden (ströv- och parkområden) sådana områden där människor har rätt och möjlighet att röra sig. På vilket sätt garanteras denna möjlighet på det aktuella området efter att hälften av arealen får bebyggas med solpaneler utan att deras placering, inhägnad, storlek eller säkerhet har reglerats? Om allmänheten inte har fritt inträde till området, kan det inte anvisas som strövområde, om preciserande bestämmelser angående rörelse på området saknas i detaljplanen. Beteckningen strövområde (US) är också felaktig, eftersom det inte är fråga om ett stort, sammanhängande område utan består av två mindre områden på totalt ca 1,5 ha

Ursula anser vidare att det korrekta förfarandet i detta fall är att först ändra delgeneralplanen så att energiproduktion tillåts på området. Efter det kan området detaljplaneras för detta ändamål.

Bemötande och slutsats:

Samrådsmöte enligt 30§ plan- och bygglagen hölls 3.7.2023 på Jomala kommunkansli, vid mötet närvarade endast Ursula Koponen. Planförslaget diskuterades i allmänhet, mötet avslutades och information om tidsgränsen för ev. skriftliga synpunkter meddelades. Mötesprotokollet genomgicks muntligen och den närvarande intressenten föreslog samtidigt att i protokollet kan noteras att "*planeförslaget diskuterades i allmänhet, hinder för planläggningens fortsättning framfördes inte*". Mötesprotokollet renskrevs och undertecknades av kommunens planläggare 7.7.2023.

Ursula Koponen skickade e-post till undertecknad 6.7.2023 med följande innehåll: *Här är mina påpekanden angående Travebo-planen. Det är inte adresserat till styrelsen utan bara som noteringar om krav som lagen och praxis ställer på planläggningen och som ska beaktas om*

man vill undgå besvär mot planen. Åsikter om planen bifogades med bilagefil Travebo Solenergi 7.7.2023.pdf.

Eftersom Koponen uttryckligen skrev att åsikterna inte var adresserade till kommunstyrelsen och dessutom skickades endast till undertecknads personliga e-post, så tolkades åsikterna som stöd och noteringar om krav och praxis som ställs på ett dylikt planlägningsärende. Med anledning av att detta tolkades Koponens noteringar som inofficiella och därför skrevs ingen samrådsredogörelse och därför fanns inga synpunkter att presentera för kommunstyrelsen.

- 1) Den planerade solcellsparken är i liten skala och räknas nationellt som solkraftverk av mindre skala och panelerna placeras glest så att strövområdets grönstruktur kvarstår och även kan nyttjas för rekreation och bete. Området är en del av ett större grönstråk som sträcker sig sammanhängande till skogarna öster om travbanan. I och med planändringen kan till och med rekreativvärde öka då området blir mera tillgängligt, området har tidigare varit vildvuxet i naturtillstånd. Solcellsanläggningen i området har även begränsats till 50% så att grönstrukturen och rekreativvärdet bevaras, dessutom får inga transformatorbyggnader uppföras inom US området utan är hänvisade till det angränsande F-kvarteret. Typiska solcellsparkar i stor skala är vanligtvis mellan 50-150 hektar det nu aktuella området är 50% av ett 1,4 ha stort område dvs. i liten skala.
- 2) Solpaneler i rekreativområden är inte helt ovanligt nationellt, en gräns för placering av solceller i R-område kunde vara att solkraftverk i industriell skala bör ligga på EE-områden eftersom det klassas som industri.
- 3) Området är en del av ett större grönstråk som sträcker sig sammanhängande till skogarna öster om travbanan. I och med planändringen kan till och med rekreativvärde öka då området blir mera tillgängligt, området har tidigare varit vildvuxet i naturtillstånd. Om området inhägnas för betesdjur bör finnas öppningsbara grindar eller gångbroar över inhägnaden så att möjligheten att röra sig genom området inte hindras.

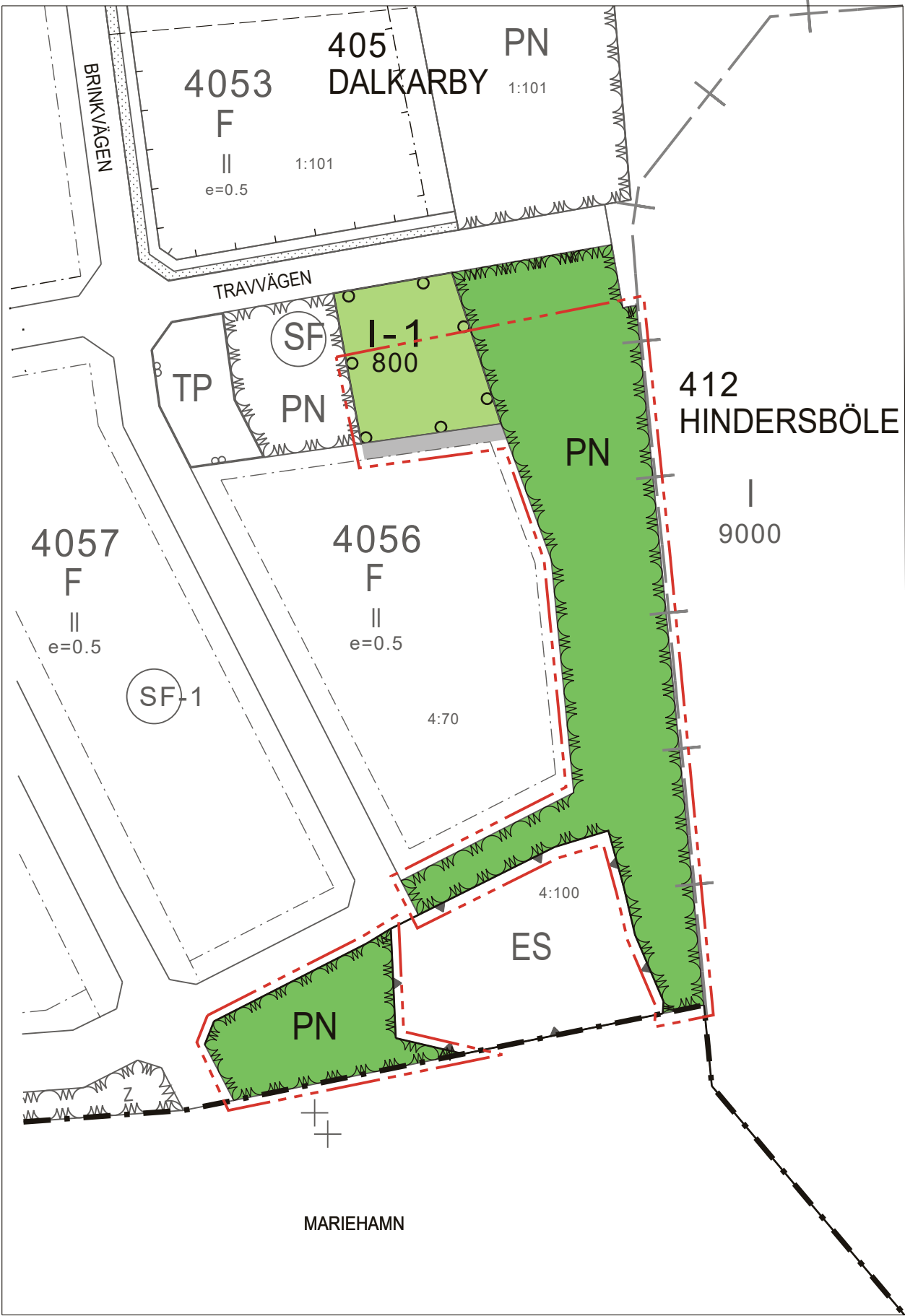
Planförslaget har vid samtliga planlägningskedan synats av den övervakande myndigheten för planlägningsväsendet vid Ålands landskapsregering, anmärkningar mot planlägningsförfarandet har inte framförts. Planlägningsförfarandet är rätt och riktigt och följer gällande lagstiftning.

Föreslås att åsikterna inte beaktas i detaljplanen.

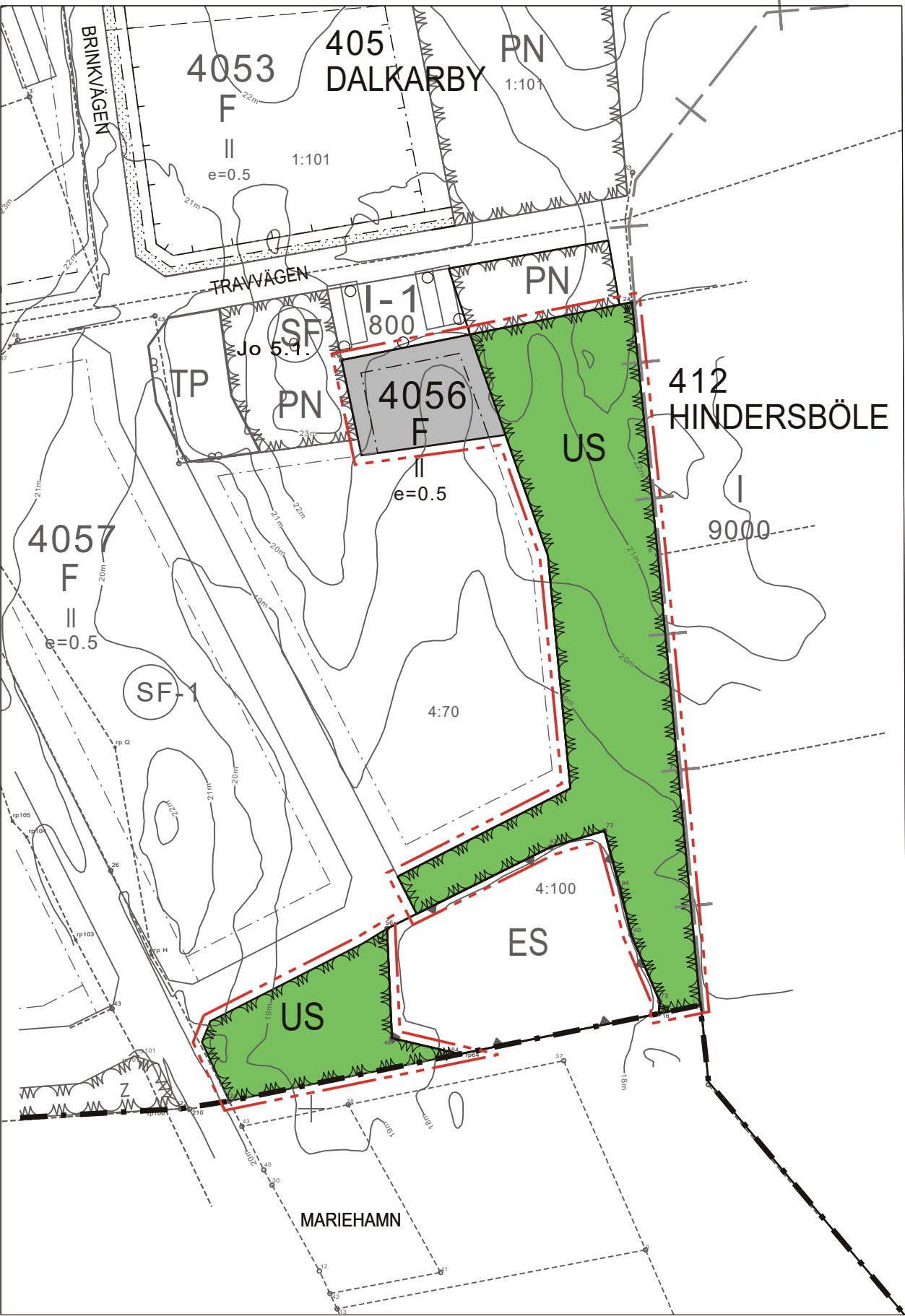
Jomala den 17 oktober 2023.

Mathias Rösgren, planläggare

DETALJPLAN SOM UPPHÄVS

NY DETALJPLAN

TECKENFÖRKLARINGAR OCH DETALJPLANEBESTÄMMELSER

- F** KVARTERSOMRÅDE FÖR INDUSTRIBYGGNADER DÄR ÄVEN LAGER- OCH AFFÄRSUTRYMMEN FÅR PLACERAS. I DIREKT ANSLUTNING TILL BYGGNAD FÅR NÖDVÄNDIGA UTRYMMEN FÖR KONTOR OCH SOCIALA UTRYMMEN UTBYGGAS.
- US** STRÖVOMRÅDE
På området får anläggas solpaneler till maximalt 50 % av områdets yta. Inverter- eller transformatorbyggnad får inte placeras inom området. Området får användas som naturbete.
- — — — — LINJE 3 M UTANFÖR DET PLANOMRÅDE SOM FASTSTÄLLESEN GÄLLER.
- — — — — KOMMUNGRÄNS.
- + — — — BYAGRÄNS.
- — — — — GRÄNS FÖR OMRADE, KVARTER OCH DEL AV KVARTER.
- — — — — BESTÄMMESEGRÄNS.
- — — — — INSTRUKTIV TOMTGRÄNS.
- 405 BYNUMMER.
- DALK BYNAMN.
- 4053 KVARTERSNUMMER.
- 1 TOMTNUMMER.
- BRINKVÄGEN NAMN PÅ GATA.
- e=0,5 EXPLOATERINGSTAL, DVS. FÖRHÅLLET MELLAN BYGGNADSRÄTT I KVADRATMETER VÄNINGSYTA OCH TOMTENS YTA.
- || ROMERSK SIFFRA ANGER STORSTA ANTAL VÅNINGAR I BYGGNAD ELLER DEL DÄRAV.
- [] BYGGNADSYTA

Allmänna bestämmelser
 På F-områden får byggas en bostadslägenhet på högst 120 m² våningsyta för den personal som behövs för anläggningens kontinuerlig skötsel.
 Planering av kvarteret och utformningen av byggnad, konstruktioner samt materialval bör fylla högt ställda arkitektoniska, funktionella och trafiktekniska krav.
 Bebyggelsen i kvarteret skall vara småskalig. Fasad- och taklinjer som är längre än 20 m skall brytas på minst en punkt genom förskjutning eller indragning med minst 2 m, alternativt genom utbyggnad av yttre trapphus, buspråk, balkonger, frontespis, lanternin eller så att överskjutande del utformas med fasader i en till de övriga byggnaden anpassad och självständig arkitektur.
 Fasader bör i första hand bekläs med träpanel eller puts.
 Tomt bör ingärdas med häck eller staket enligt av byggnadsnämnden godkänd plan.
 Avståndet från byggnad till tomtränns skall vara minst 5 m.
 Obebyggda delar av tomt som inte används som gångbana eller parkeringsplats bör planteras eller på annat sätt bringas i värdad skick.
 Markarbeten som planeras genomföras i närheten av fast förlämnings JO 5.1 ska ske under antikvarisk övervakning/ i samråd med landskapets kulturbyrå.

Jomala den 16 maj 2023
 Reviderad XX oktober 2023
 Mathias Rösgrén
 planläggare

Antagen av kommunstyrelsen den xxx 2023 § xx
 Kungjord den xxx 2023
 Beslutet har vunnit laga kraft den xxx 2023

Heidi Eriksson, vik. kommunkonferenssekreterare

**JOMALA
DALKARBY**

Detaljplaneändring för del av kvarteret 4056 för industribyggnader, idrottsområde för häststallar och parkområde. I ändringen ändras kvartersmark I-1 till F kvartersområde och park till strövområde.

JOMALA KOMMUN

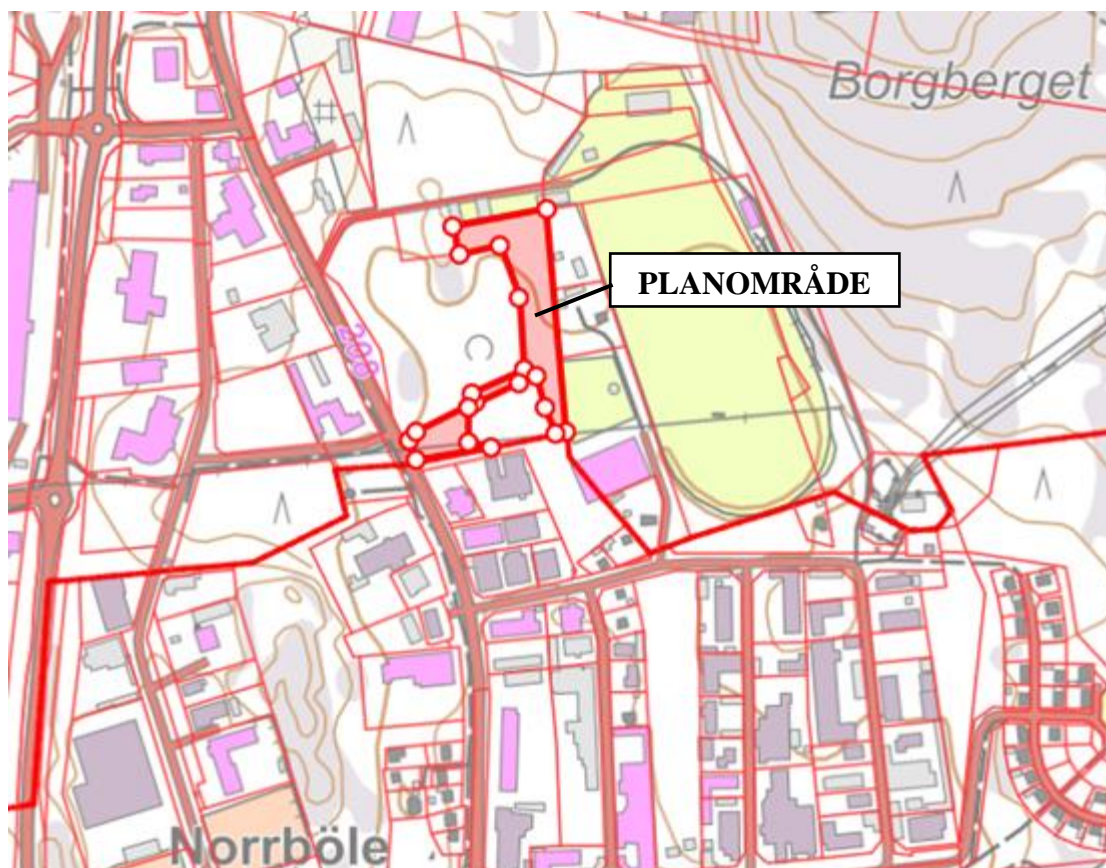
DALKARBY

BESKRIVNING ÖVER DETALJPLANEÄNDRING FÖR DEL AV KVARTERET 4056 FÖR INDUSTRIBYGGNADER, IDROTTSOMRÅDE FÖR HÄSTSTALLAR OCH PARKOMRÅDE I DALKARBY. (405).

Beskrivningen avser detaljplanekartan som är daterad den 16 maj 2023.

Områdesbestämning: Detaljplanen omfattar en del av kvarteret 4056 samt park- och idrottsområde. Områdena hör till fastigheterna Travebo 4:70 i Dalkarby. Genom detaljplanen utvidgas kvarteret 4056 norrut och idrottsområde för häststallar minskas samt del av parkområde ändras till strövområde där det blir tillåtet att placera solpaneler och hålla naturbete..

Lägesbestämning: Planområdet består av två områden i sydöstra Dalkarby. Områdenas sammanlagda areal är 1,54 ha.

Planområdet markerat med rött.

1. **BASFAKTA**
11. **PLANERINGSSITUATION**
- 11.1 **Generalplan eller motsvarande**

På området finns en generalplan som har fastställts 2016. En uppdatering av denna plan är pågående
- 11.2 **Detaljplan**

Detaljplan för området har fastställts år 1992. I detaljplanen har områdena anvisats som park i naturtillstånd, idrottsområde där häststallar får byggas och kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.
- 11.3 **Byggnadsordning**

I kommunens byggnadsordning antagen av kommunfullmäktige den 17 maj 2022 § 21 finns inga specialbestämmelser som gäller planområdet.
- 11.4 **Fastighetsregister och tomtindelning**

Planområdet omfattar fastigheten (inom parentes berörd areal av fastigheten): Travebo 4:70 (1,54 ha).
- 11.5 **Byggnadsförbud**

På området gäller inget byggnadsförbud.
- 11.6 **Beslut, planer**

Markägaren Holmbergs Fastighets Ab har anhållit om planändring 17.1.2023. Kommunstyrelsen beslutade 27.2.2023 § 23 att anhållan om detaljplanändringen godkänns. Avsikten med detaljplaneändringen är att ändra detaljplanen så att energiproduktion med solceller möjliggörs på i delgeneralplanen anvisat R-område (rekreationsområde) i anslutning till kvartersområde F (område för industri och lagerbyggnader) samt att område I-1 i detaljplanen ändras till F så att det överensstämmer med gällande delgeneralplanen. Sökandens avsikt är att marken där solcellerna placeras även i fortsättningen ska gå att använda för rekreation och betesmark. Sökanden står för samtliga planläggningskostnader. Kommunens planläggare får i uppdrag att utföra planändringen.
- 11.7 **Baskarta**

Baskartan för området har upprättats av Alandia Map år 2023. Lantmäteriverkets uppgifter om rår är uppdaterade med Alandia Maps mätningar.
12. **FASTIGHETSÄGARE**

Hela området som berörs av planändringen ägas av Holmbergs Fastighets Ab.
13. **BEFOLKNING OCH ARBETSPLATSER**

Inom planområdet finns idag inga arbetsplatser. Fast bosättning finns inte heller inom området.
14. **BEBYGGD OMGIVNING**

Området gränsar till befintliga industriområden i norr, söder och väst. Till dessa områden finns utbyggd kommunalteknik. På östra sidan ligger ett idrottsområde

vilket i dag används för travbana och tennisverksamhet, inom området finns också några bostäder.

15. **NATURMILJÖ**
Området består av ett kalhygge med fröträdsställning. På området finns ingen orörd natur eller växtlighet. Området ändrar med planändringen inte sin karaktär eller omständigheter för närområdet.
16. **SÄRDRAG OCH SKYDDSOBJEKT**
På området finns inte kända skyddade objekt, fridlysta växter eller särdrag som är skyddsvärda. *På angränsande fastighet 170-405-4-71 finns en fast fornlämning Jo 5.1. Landskapets Kulturbyrå har ställt kravet att det ska framkomma i detaljplanen att markarbeten som planeras genomföras i närheten av fast fornlämning JO 5.1 ska ske under antikvarisk övervakning/ i samråd med kulturbyrån.*
17. **STÖRANDE FAKTORER**
På området finns inte störande faktorer.

2. **MÅLSÄTTNINGAR**

Målsättningen för detaljplanen är att enlighet med delgeneralplanen ändra I-1 idrottsområde där häststallar får byggas till F kvartersområde för industri- och lagerbyggnader samt att PN park i naturtillstånd ändras till US strövområde där solpaneler tillåts till maximalt 50% av områdets yta, byggnader för övrig teknisk utrustning får ej placeras på området utan hänvisas till angränsande kvartersområde F. Landskapsvårdande naturbete tillåts på (US) strövområdet.

3. **DETALJPLAN OCH DESS MOTIVERING**

I planförslaget ändras markanvändningen enligt följande:

	Gällande plan (m ²)	Ny plan (m ²)
Kvartersområde F	0	1570
Kvartersområde I-1	1570	0
PN	13860	0
US	0	13860
Totalt	15430	15430

I planändringen ersätts 1,39 ha parkområde (PN) med strövområde (US), totala arealen på grönområde blir oförändrad. 0,16 ha av idrottsområde för häststallar ersätts med Industriområde (F), kvartersmark med byggrätt ökar således inte. Byggnadsytan i F-kvarteret förstoras i och med att I-1 området ersätts med F-område, totala byggrätten i F-kvarteret ökar med 785 m². Kvartersområdets våningstal och allmänna bestämmelser är lika som i gällande detaljplan.

4. **GENOMFÖRANDE**

Markägaren står för planläggningskostnaderna, genomförandet av planändringen och de anpassningsåtgärder som ändringen medför.

5.

KONSEKVENSER

Naturmiljö

Området ändrar i och med planändringen inte sin karaktär eller omständigheter för närområdet i högre grad jämfört med gällande detaljplanen från år 1996. På strövområdet kommer höga träd inte att bevaras men eftersom området i dag är ett hygge så ändrar inte naturmiljön. Området har i viss mån används som naturbete vilket även i fortsättningen kan ske. 'Strategi för dagvattenhantering' ska beaktas vid förverkligandet av planen.

Landskapsbild, kultur- och boendemiljö

I detaljplaneändringen sker ingen ny exploatering av markområden och inga värdefulla landskap eller inventerade kulturvärden finns i planområdet eller närområdet. Detaljplaneändringen ändra inte på ett betydande sätt landskapsbilden eller kulturmiljön. Trafiken ökar inte, boendemiljön eller trafiksäkerheten påverkas inte av planändringen.

Samhällsekonomiska och sociala konsekvenser

Detaljplaneändringen medför inte ändringar i de samhällsekonomiska och sociala konsekvenserna.

~~Jomala~~ den 16 maj 2023,
Reviderad den 16 oktober 2023,

Mathias Rösgren
planläggare

Till kommunstyrelsen i Jomala

Dnr: 92/2023

Ärende

Ålands landskapsregering inkom den 28.09.23 med synpunkter gällande planläggningsärendet detaljplanering av fastighet 170-405-2-79 Ålands Vatten Ab, så har inte sakbyråerna på landskapsregeringen desto vidare utlåtanden i nuläget utan hänvisar till tidigare utlåtanden.

Det verkar saknas vissa planbestämmelser, en baskarta saknas, samt så bör planbeteckningarna aktuella för en detaljplan, inte generalplan, användas. Därtill föreslås det att specialskyddsområdet/grönområdet bör breddas så att det även sträcker sig utanför själva vägen.

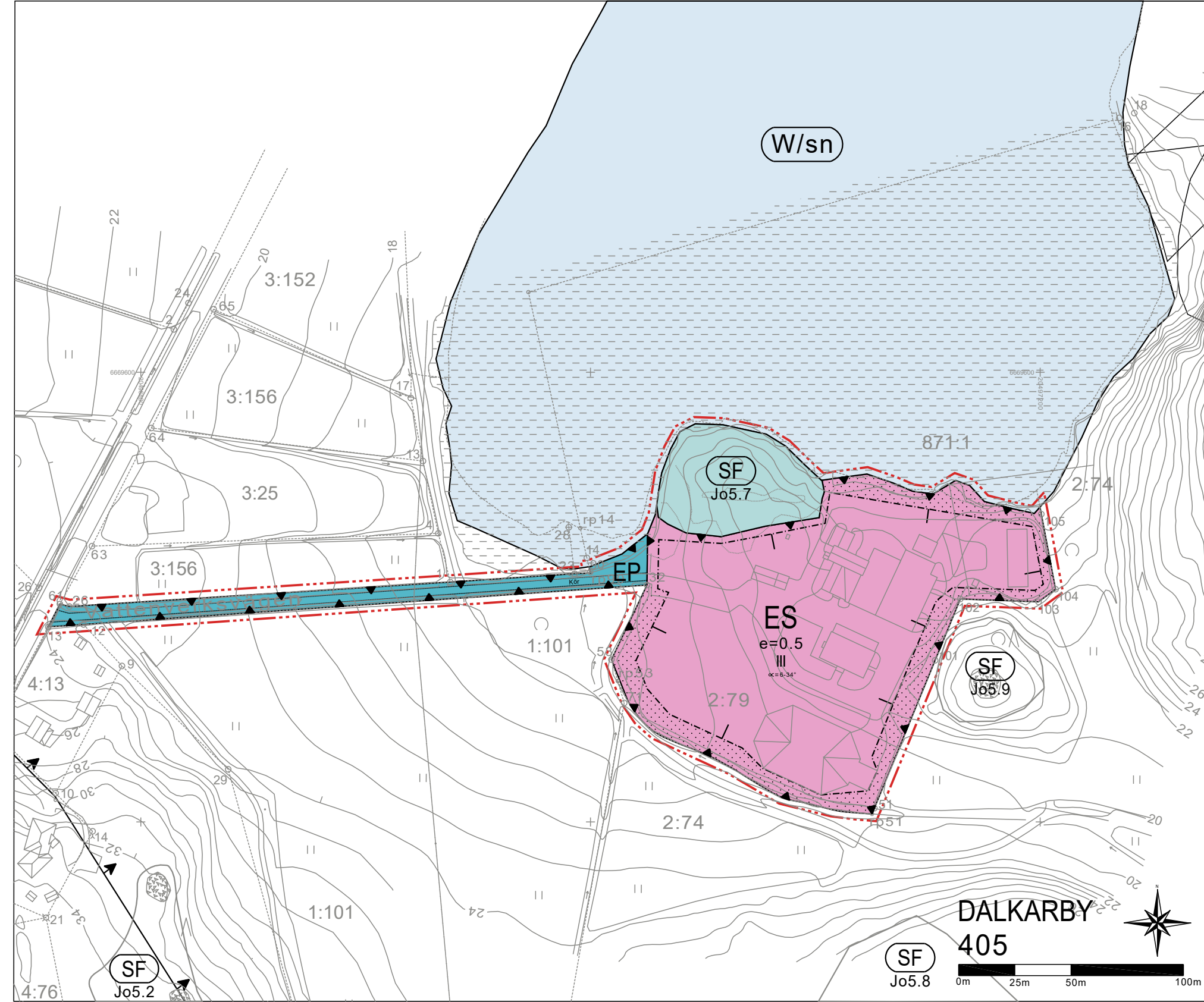
Bemötande och slutsats

Efter utställningstiden har planförslaget korrigerats, då planförslaget las fram i ett första skede hade baskartan ännu inte blivit klar, baskartan från Alandia Map är nu tillagd i det slutliga planförslaget. Planbeteckningarna har korrigerats och stämmer nu in på det som gäller för detaljplanebeteckningar. Gällande planbestämmelser har ett våningstal på III, dvs tre våningar och ett taklutningsspann mellan 6 -34° föreslagits, detta då de befintliga taken på byggnaderna vid vattenverket i dagsläget har 6° respektive 30° lutning, genom det förslagna spannet så kan det skapas en visuellt enhetlig takfotsfasad på platsen.

Enligt synpunkterna ovan föreslås det att specialskyddsområdet/grönområdet (EP-område) bör breddas så att det även sträcker sig utanför vägen. Detta skydd erhålls redan för området genom delgeneralplanen, då denna detaljplan endast omfattar fastighet 170-405-2-79 så skulle en utvidgning av EP området kräva att grannfastigheterna togs med i detaljplanen, något som skulle dra ut på processen och kräva att planförslaget skulle behöva ställas ut på nytt.

Enligt PBL (2008:102) 31 § så behöver ett ärende av ringa karaktär inte ställas ut på nytt då ändringarna gäller ett enskilt intresse och de berörda intressenterna är hörda i ärendet. Ålands vatten är hörda i frågan och är nöjda med förslaget.

Markus Ögren
Planerare

DETALJPLANEBESTÄMMELSER OCH TECKENFÖRKLARINGAR

- **ES** SPECIALOMRÅDE FÖR SAMHÄLLSTEKNISK FÖRSÖRJNING
På området för uppföras byggnader avsedda för att behjälpa samhällsteknisk vattenförsörjning.
- **EP** SPECIALOMRÅDE/SKYDDSGRÖNOMRÅDE
Området bildar en skyddszon mot trafikled, industri-/lagerområde eller råvattentäkt. Träd och buskage på områdena ska bevaras och vid behov nyplanteras. Inom området finns ett körfält som får beläggas och rustas upp vid behov.
- **SF** FORNMINNESOMRÅDE.
Området är fredat med stöd av LL om fornminnen, 1 och 2 §.
- **W/sn** SKYDDAT VATTENOMRÅDE
Området får användas endast som ytvattentäkt. De åtgärder som behövs för att uppfylla de krav som ställs på råvatten är tillåtna.
- **↑** GRÄNS FÖR VATTENSKYDDSSOMRÅDE.
Pilen pekar på skyddat område. Byggnader som uppförs på detta område ska anslutas till kommunens avloppsnät. Vid beviljandet av byggnadslov samt vid alla åtgärder som påverkar marken ska vattenskyddsplanens föreskrifter beaktas.
- **DEL AV OMRÅDE SOM SKA PLANTERAS.**
Området ska i samband med eventuella nya byggnadsåtgärder på ES-området planteras med samma träarter som växer i omgivningen så att en skyddszon bildas.
- **GRÄNS FÖR OMRÅDE, KVARTER OCH DEL AV KVARTER.**
LINJE 3 M UTANFÖR DET PLANEOMRÅDE SOM FASTSTÄLLELSEN GÄLLER.
- 405** BYANUMMER.
- DAL** NAMN PÅ BY.
- **BYGGNADSYTA.**
- e=0.5** EXPLOATERINGSTAL, DVS FÖRHÅLLET MELLAN VÄNINGSYTAN OCH TOMTENS YTA.
- III** ROMERSK SIFFRA ANGER STÖRSTA TILLÄTNA ANTAL VÄNINGAR I BYGGNADER, BYGGNAD ELLER DEL DÄRAV.
- ∞ = 6-34°** TAKLUTNING.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER SOM GÄLLER HELA PLANOMRÅDET.

1. "Strategi för dagvattenhantering i Jomala kommun" ska tillämpas.

Jomala den 11-05-2023
reviderad den 02.10.2023

Markus Ögren, planerare.

Antagen av kommunstyrelsen den xx.xx.xxxx, xxx§ .
Beslutet har vunnit laga kraft den xx.xx.xxxx.

Heidi Eriksson, vik. kommunsekreterare

JOMALA KOMMUN
DALKARBY BY
VATTENVERKET

Skala 1:2000

Detaljplan för ES och EP område på fastighet 170-405-2-79 i Dalkarby by.

Genom detaljplanen fastställs byggrutan för fastigheten och exploateringstalet, e, fastställs till 0.5.

JOMALA KOMMUN

DALKARBY

VATTENVERKET

BESKRIVNING ÖVER DETALJPLAN FÖR FASTIGHET 170-405-2-79 VATTENVERKET I DALKARBY.

Beskrivningen avser detaljplanekartan som är daterad den ~~11 maj 2023~~
02 oktober 2023

Områdesbestämning: Detaljplan för fastighet 170-405-2-79 i Dalkarby (405).
Genom detaljplanen fastställs specialområde för samhällsteknisk försörjning (ES) med tillhörande skyddsgronområde (EP). Byggrutan placeras och exploateringsstalet, e, fastställs till 0,5. Delar av fastigheten inrättas som skyddsgronområde och ett prickmarkområde med skyddande vegetation läggs in i områdets södra delar.

Lägesbestämning: Området ligger i Dalkarby vid den södra ändan av Dalkarby träsk, knappt 1,5 km från kommuncentrum i Jomala.

Planområdets areal är ca 2,28 ha

Översiktskarta. Planområdet är markerat i blått.

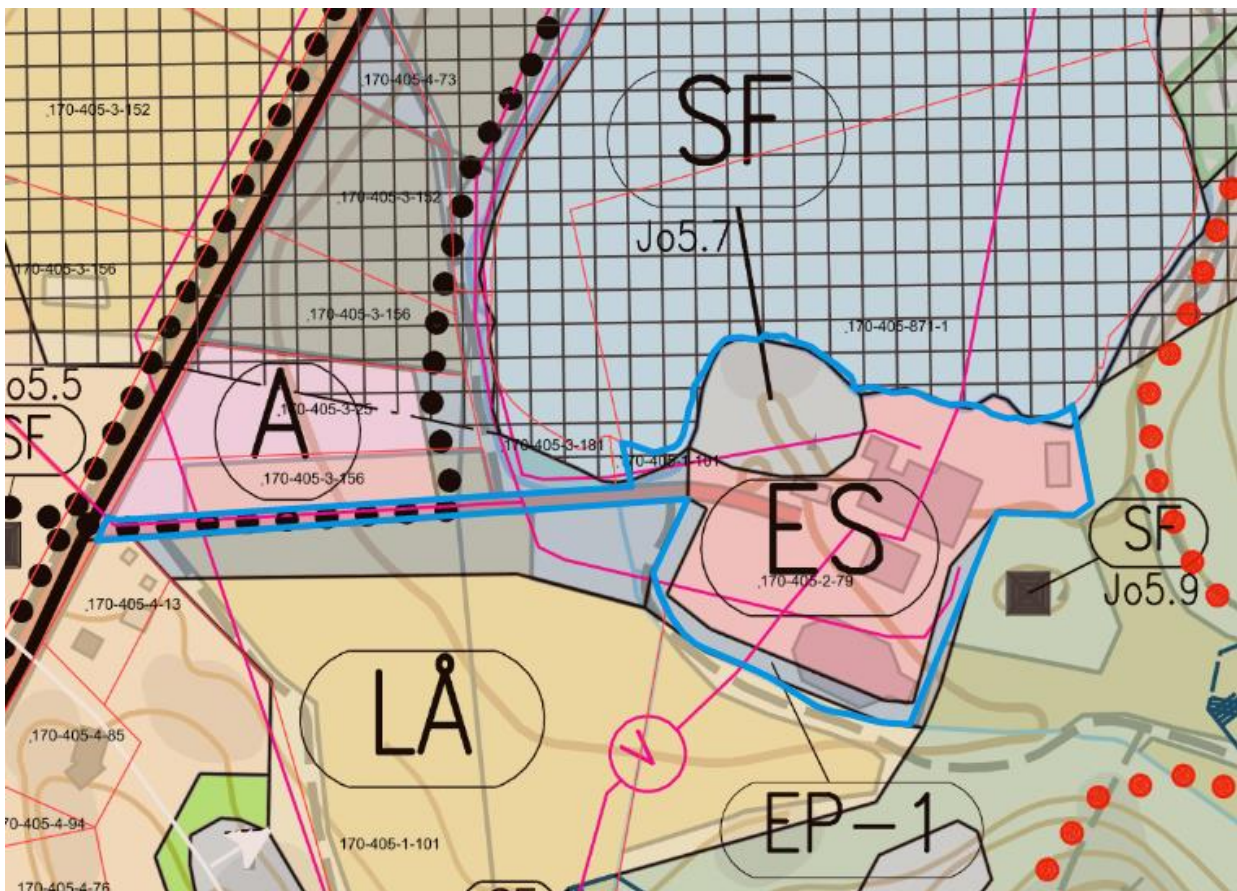
1. BASFAKTA

1.1. Planeringssituation

1.1.1. Generalplan eller motsvarande

För området finns en fastställd delgeneralplan. Delgeneralplanen är antagen av kommunfullmäktige den 27 januari 2015, § 4, beslutet har vunnit laga kraft den 29 juli 2016. Området är enligt delgeneralplanen avsatt som A-, ES-, EP-, EP-1, SF-område samt angränsande ett W/s område.

- A-området är område för offentlig service och förvaltning.
- ES-området är specialområde för samhällsteknisk försörjning.
- EP-området är specialområde/skyddsgrönområde där området bildar en skyddszon mot trafikled, industri-/ lagerområde eller råvattentäkt. Träd och buskage på områdena ska bevaras och vid behov nyplanteras. Området mellan Godbyvägen och Dalkarby träsk bevaras öppet.
- EP-1 området är specialområde/skyddsgrönområde där området vid eventuella nya byggnadsåtgärder på ES-området ska planteras med samma trädarter som växer i omgivningen så att en tät skyddszon mot väster och söder bildas.
- SF-området är fornminnesområde som är fredat med stöd av LL om fornminnen, 1 och 2 §.
- W/s- området är skyddat vattenområde. Området får endast användas som ytvattentäkt. De åtgärder som behövs för att uppfylla de krav som ställs på råvattenkvaliteten är tillåtna.

Utdrag ur fastställd delgeneralplan antagen av kommunfullmäktige 27 januari 2015, 4 §. Blå linje visar detaljplanens omfattning.

- 1.1.2. **Detaljplan**
För området finns ingen detaljplan.
- 1.1.5. **Byggnadsförbud**
På området råder inte byggnads- och åtgärdsförbud.
- 1.1.6. **Beslut, planer**
Kommunstyrelsen beslutade den 24.04.2023, 66§ att godkänna anhållan om planläggning. Kommunstyrelsen godkände vidare kommunens planläggningskontor som planläggare. Sökanden uppmärksammas om att Jomala kommun fakturerar för samtliga kostnader som detaljplanen medför.

- 1.1.7. **Baskarta**
Baskartan är gjord av Alandia Map under maj 2023.

- 1.2. Markägande**
Planområdet ägs av Ålands vatten AB.

- 1.3. Befolkning och arbetsplatser**
Det finns inga bostäder och därmed ingen befolkning inom planområdet. Det finns ca 10 arbetsplatser på Ålands vatten AB. Befolkning i det direkta närområdet uppgår till det som omfattas av ca 20 egnahemshushåll.

- 1.4. Planområdets omgivning**
Planområdet gränsar i norr mot Dalkarby träsk och ett skyddsgrönområde längsmed sjöns västra sida. I väster gränsar Godbyvägen. I sydväst ett bebyggt småhusdominerat bostadsområde och ett åkerområde i söder. Öster om planområdet finns ett mindre åkerområde samt kuperad terräng i form av Kasbergets sydvästra sluttning.

- 1.5. Naturmiljö**
Naturmiljön på planområdet består till största del av monokulturer i form av klippta gräsmattor. Naturvärden går att finna på områdets högsta punkt i nordväst i den trädansamling som där finns samt i växtligheten längsmed vattenlinjen och planområdets rågränser.

Flygbild från Lantmäteriverkets tjänst Paikkatietoikkuna tagen 2022.

1.6. Särdrag och skyddsobjekt

Inom planområdet finns fornminnesområdet SF Jo5.7. Inför anhållan om detaljplan har det gjorts en arkeologisk inventering på området där de nya byggnaderna placeras, undersökningen fann inga tecken på intakta arkeologiska fenomen som skulle kräva ytterligare utgrävningar. Strax öster om planområdet finns även skyddsobjektet SF Jo5.9 detta omfattas inte av den arkeologiska inventeringen. Området befinner sig inom vattenskyddsområdet för Dalkarby träsk.

1.7. Störande faktorer

Det finns inga störande faktorer inom planområdet eller i dess direkta närhet.

2. DETALJPLANEN OCH DESS MOTIVERING

Detaljplanen fastställer markanvändningen och exploateringen enligt följande:

Markanvändningen inom planområdet	Areal (ha)	Maximal byggnadsrätt
Specialområde för samhällsteknisk försörjning (ES)	1,78	8 887m ²
Specialområde/ skyddsgrönområde (EP)	0,23	-
Fornminnesområde (SF)	0,28	-
Totalt	2,29	8 887m ²

För hela planområdet gäller följande allmänna bestämmelser:

1. ”Strategi för dagvattenhantering i Jomala kommun”, antagen av kommunstyrelsen den 10 maj 2010 (§ 164), ska tillämpas.

Specialområde för samhällsteknisk försörjning (ES)

ES-området är ca 1,78 ha vilket motsvarar 78% av planområdet. På området får uppföras byggnader avsedda för att behjälpa samhällsteknisk vattenförsörjning.

Exploateringstalet, e, det vill säga förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta är satt till 0.5 för att täcka byggnationen av garage, verkstad, lager, kontor, biltak samt eventuell framtida exploatering.

Den romerska siffran III anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Taklutningen på nya byggnader ska hållas inom spannet 6 – 34°.

Del av område som ska planteras

Området ska i samband med eventuella nya byggnadsåtgärder på ES-området planteras med samma trädarter som växer i omgivningen så att en tät skyddszon bildas

En del av ES-området betecknades tidigare som fornminnesområde SF Jo5.7. I samband med en arkeologisk inventering utförd av ARK-BYROO under 2022 så har området söder om vattenledningen på fornminnesområdet avskrivits och ES-området har kunnat utvidgas.

Specialområde/skyddsgrönområde (EP)

EP-området är ca 0,23 ha vilket motsvarar 10% av planområdet. Området bildar en skyddszon mot trafikled, industri-/lagerområde eller råvattentäkt. Träd och buskage på områdena ska bevaras och vid behov nyplanteras. Inom EP-området finns ett körfält som får rustas upp vid behov.

Fornminnesområde (SF)

SF Jo5.7 är ca 0,28 ha vilket motsvarar 12% av planområdet. Fornminnesområdet var innan den arkeologiska undersökningen ca 0,32 ha, då inga tecken på intakta arkeologiska fenomen som skulle kräva ytterligare utgrävningar fanns i de testade schakten har ca 0,04 ha kunnat avskrivas. Området är fredat med stöd av LL om fornminnen, 1 och 2 §.

Kommunalteknik och ledningar

Kommunalteknik finns färdigt. Till området finns el, telefon, vatten- och avloppsledning.

3. GENOMFÖRANDE

Detaljplanen har gjorts på initiativ av Ålands vatten AB som även ansvarar för genomförandet av planen och åtar sig att stå för de kostnader som detaljplanläggningen medför.

4. KONSEKVENSER

I och med detaljplanen ändras byggrätten på ES tomten från nuvarande 0,15 enligt delgeneralplanen till 0,50 enligt detaljplanen. Detta innebär fler hårdgjorda ytor och ett större krav på dagvattenhanteringen inom planområdet. Utvidgad verksamhet kommer även att medföra en ökad trafikmängd till och från området samt att lättrafiken ökar i området på daglig basis.

Detaljplanen medför att produktionsområdet där 75% av Ålands befolkning får sitt dricksvatten säkerställs och att verksamheten på ett hållbart sätt kan byggas ut vid behov.

Jomala den 02.10.2023.

Markus Ögren, Planerare

Ärende: MÅLSÄTTNINGAR FÖR DETALJPLANERING

Nora Hus Ab, markägare till fastigheterna Vikingadalen 1:15 och Backebo 8:6 i Prästgården by har anhållit om att få planlägga sina fastigheter. Kommunstyrelsen har beslutat (KST§173/11.09.2023) att godkänna ansökan under förutsättning att markägaren åtar sig att stå för planläggningskostnaderna. Kommunstyrelsen godkände också planläggaren Tiina Holmberg och beslutade att separata målsättningar för detaljplanerna ska inlämnas innan ärendets nästa behandling. Området finns markerad i kartan nedanför.

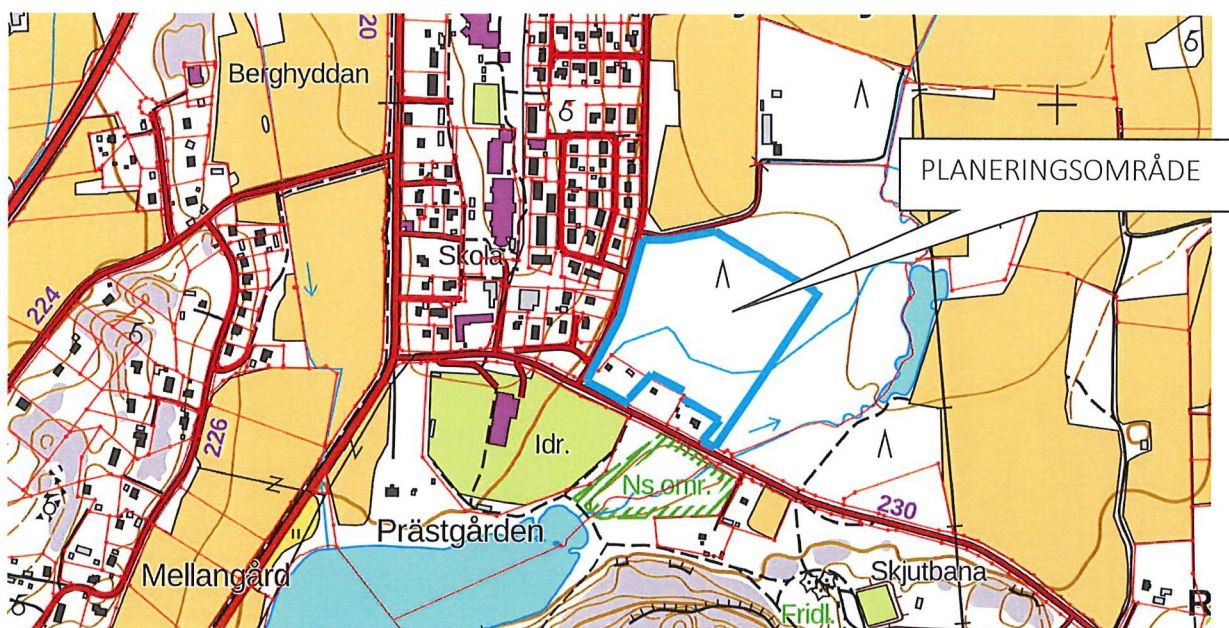

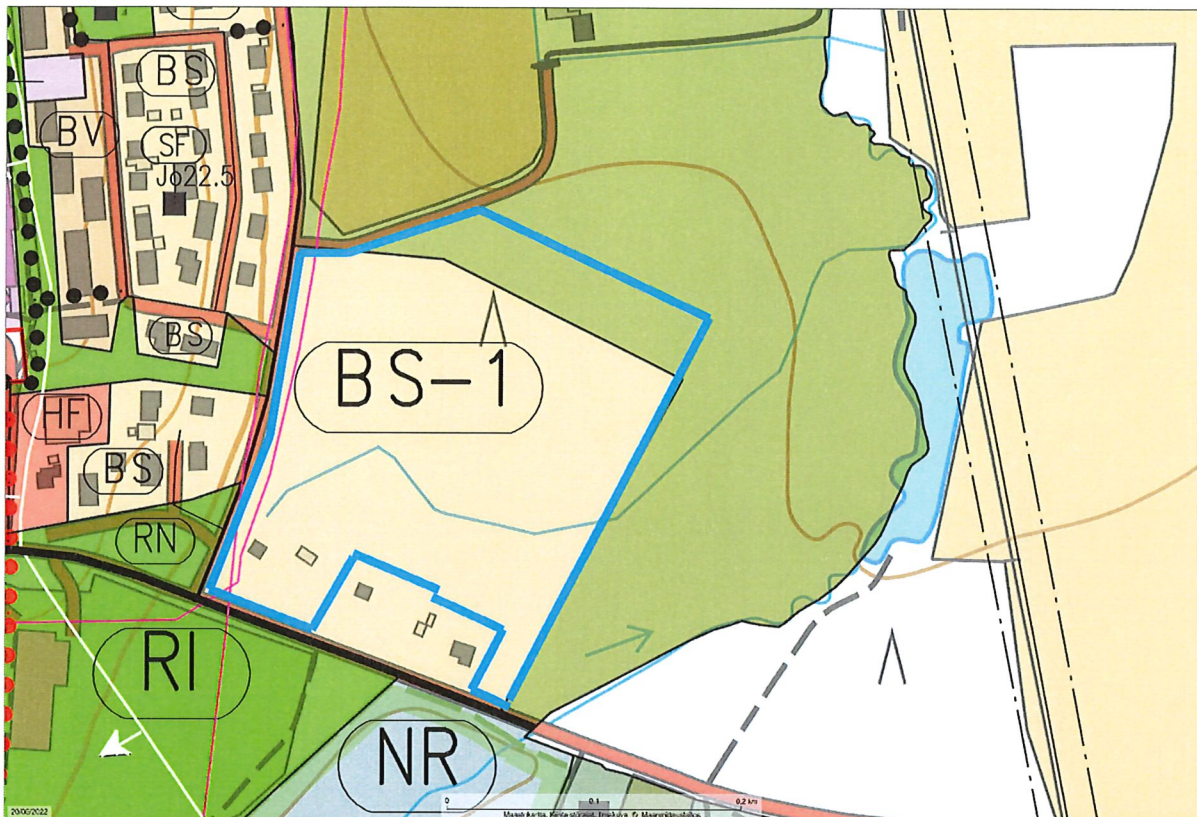
Bild 1. Utdrag ur Lantmäteriets grundkarta med planområdet markerat.

Bakgrund

Markägaren vill ha möjlighet att stycka tomter och bygga småhus inom området. Delgeneralplanen förpliktar till detaljplanering före nya tomter får styckas. Området ligger vid befintlig, bebyggt kommunal teknik och nära till kommunal service: daghem, skola, bibliotek och idrottshallar.

Gällande planer

Fastigheterna hör till delgeneralplan för Centralområdet, daterat den 19 januari 2015. Största delen av planområdet har planbeteckning BS-1, småhusdominerat bostadsområde som ska detaljplaneras. Norra gränsen har planbeteckning SJ, jordbruksområde.

BS-1	SMÅHUSDOMINERAT BOSTADSOMRÅDE SOM SKALL DETALJPLANERAS. Nya tomter får styckas endast på basen av en detaljplan. Innan området detaljplaneras skall fornminnen och växtlighet inventeras. Området innehåller också park-, lek- och vägområden.
LJ	JORDBRUKSOMRÅDE. På området tillåts endast byggande som hänförs till jordbruket. Befintliga bostadshus som finns på området får bevaras och byggas till.

Bild 2. Utdrag ur Delgeneralplan för Centralområdet, daterat den 19 januari 2015. Planläggningsområdet markerat med blått.

Västra delen av planläggningsområdet hör till Byggnadsplan omfattande en del av Prästgården, fastställt den 29 juni 1971. Den olivgröna markeringen betyder avgränsning för planbeteckning "L, lantbruksområde".

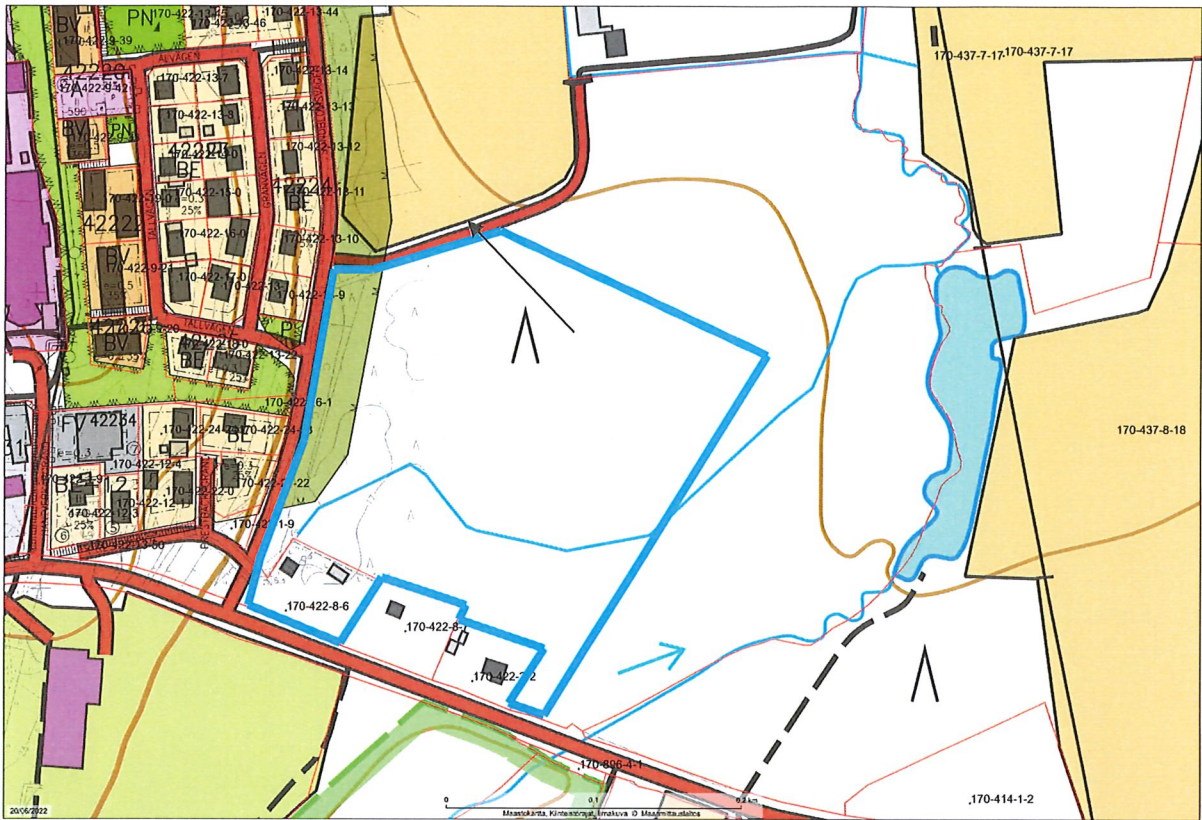

Bild 4. Utdrag från kommunens planöversikt för detaljplaner. Området som hör till anhållan är markerat med blått.

Beskrivning av området

Planområdet täcker en 6,2 ha stort område i Prästgården by. Området ligger nära till befintlig kommunal teknik och kommunal service: skola, daghem, bibliotek och idrottsmöjligheter finns i gångavstånd.

Båda fastigheterna är oexploaterade idag. Den mindre fastigheten har haft en äldre bostadsbyggnad, som rivits. Skogen i norra delen är hårt gallrat. Planområdet innehåller ett öppet dike som rinner mot ost, till lilla träsket.

Terrängen är jämn och plan. Högsta markhöjderna +19 finns mot Sundblomsvägen i väst och lägsta +16 mot skogsområdet i öst. Området avgränsas av vägar mot söder Önningebyvägen, mot väster Sundblomsvägen och delvis mot norr med infartsväg till ÅMHM anläggning.

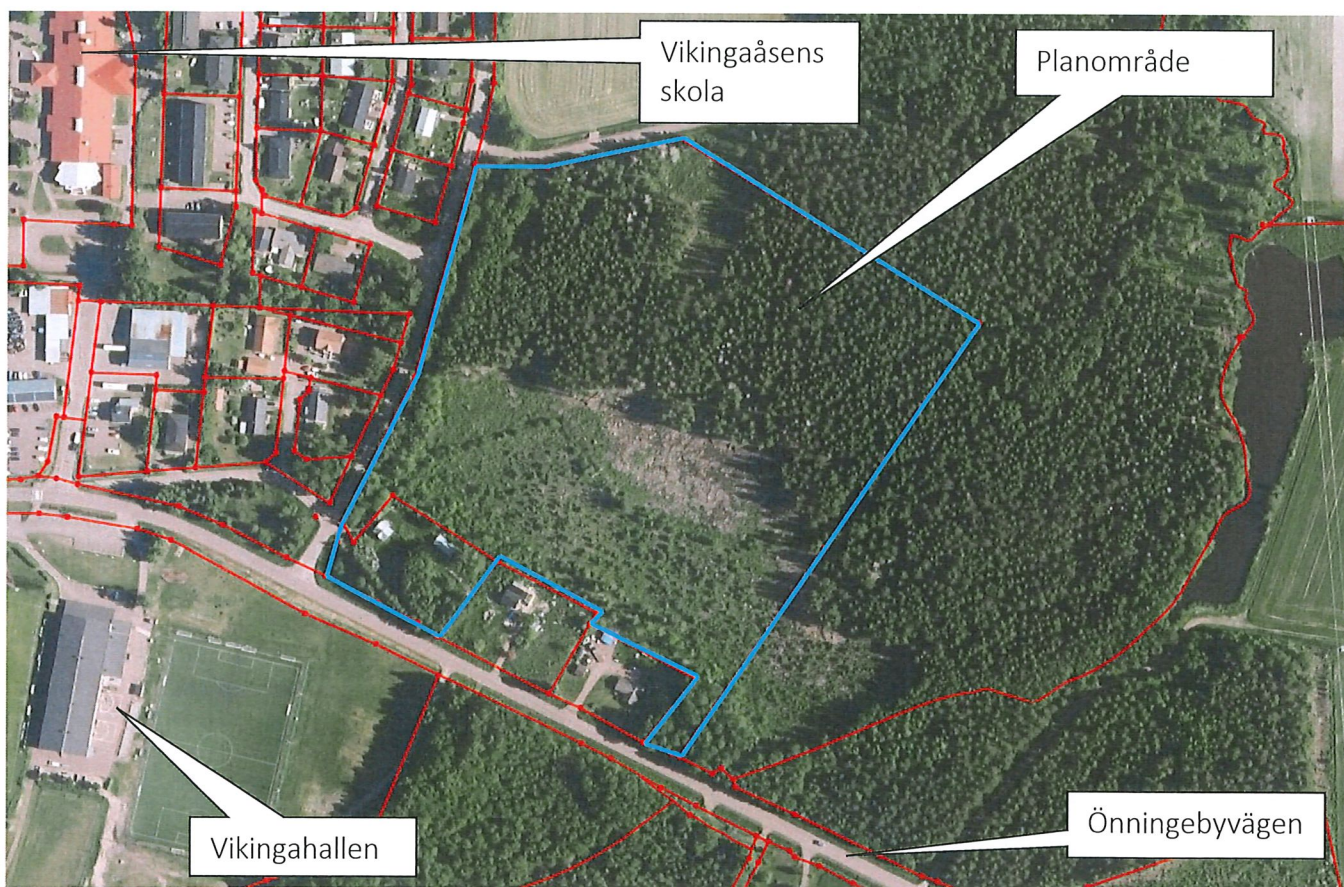

Bild 6. Utdrag ur Lantmäteriets ortofoto.

Detaljplaneringen av området utvidgar småhusområdet på västra sidan på ett kontrollerat och logiskt sätt till andra sidan av Sundblomsvägen. Denna utvidgning av småhusområdet är redan planerat i delgeneralplanen 2015.

Målsättningar

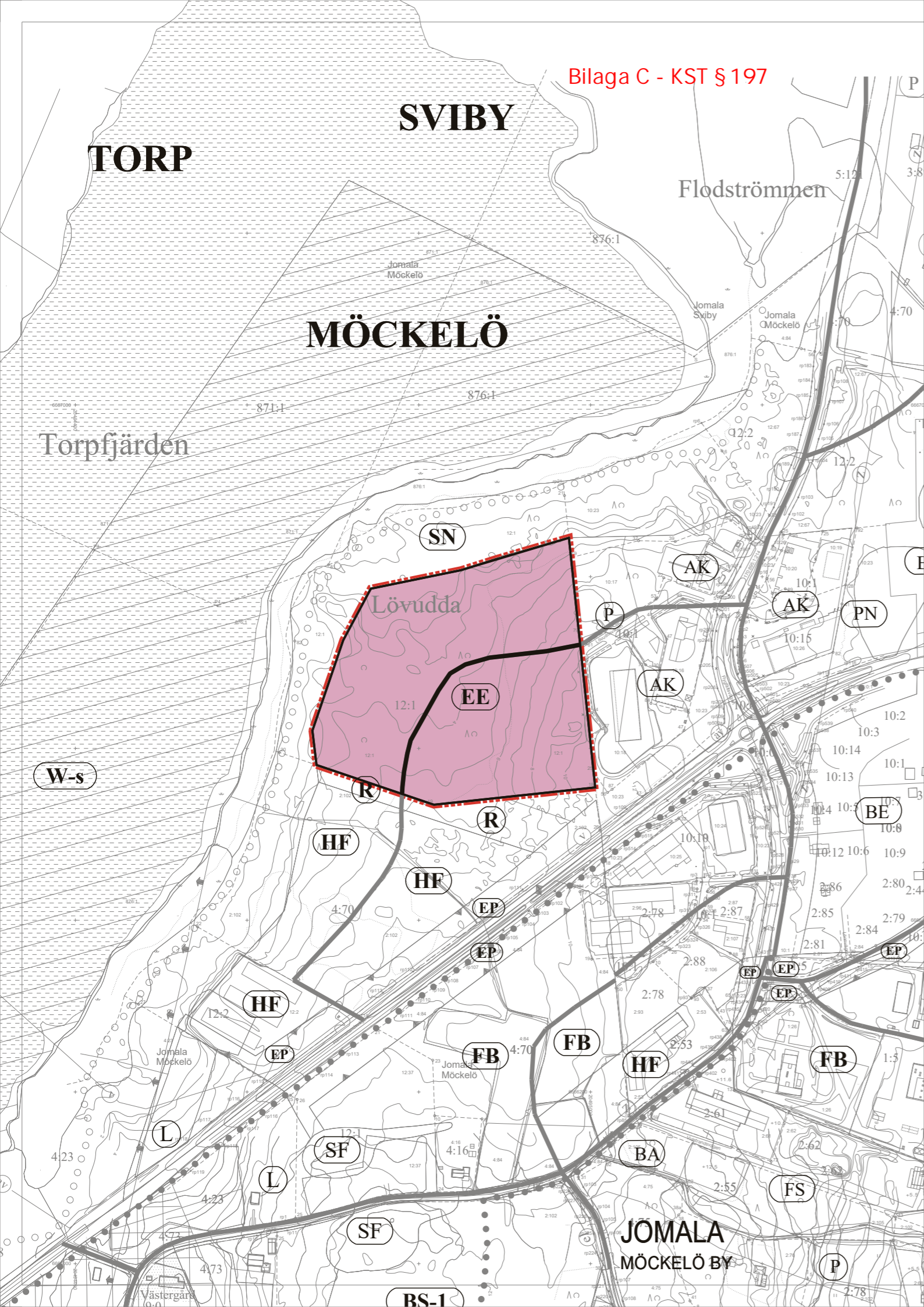
På basis av den gällande delgeneralplanen, landskapsbilden, terrängförhållanden, naturvärden och omkringliggande områdenas karaktär föreslås följande målsättningar:

- Att området planläggs för egnahemshus, kopplade småhus och radhus för boende enligt delgeneralplanen,
- Att en ny baskarta inmäts,
- Att en naturinventering genomförs och rekommendationerna beaktas i planeringen,
- Att inventeringar och utlåtanden från Landskapets Miljöbyrå, Kulturbyrå och Trafikavdelning beaktas,
- Att ny bebyggelse anpassas till terrängen och omgivningen,
- Att stora ingrepp till terrängen som vägschakt eller massiva påfyllningar undviks,
- Att tillräckligt stora fri/parkområden reserveras för rekreation och lek,
- Att vägnät och hårdgjorda ytor minimeras enligt kommunens principer för dagvattenhantering och att
- Att befintlig infrastruktur och service utnyttjas för de boende.

Den 9 oktober 2023 i Mariehamn

Henri Kenttä, Nora-hus AB

TECKENFÖRKLARINGAR OCH GENERALPLANEBESTÄMMELSER.

Allmänna bestämmelser:

Planering, byggnation ska anpassas till omgivande bebyggelse och landskap gällande placering, skala, takmaterial samt färger.

 DELGENERALPLANEOMRÅDETS GRÄNS.

 EE SPECIALOMRÅDE FÖR ENERGI
Området är avsett för produktion, lagring och försäljning.

 OMRÅDESGRÄNS.

 KOMMUNAL HUVUDVÄG.

JOM KOMMUNENS NAMN.

MÖCKELÖ NAMN PÅ BY.

Jomala den 18 september 2023.

Mathias Rösgren
planläggare

JOMALA

ÄNDRING AV DELGENERALPLANEN FÖR MÖCKELÖ

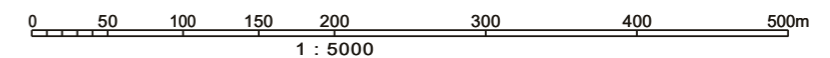
för del av fastigheten Lovudda 12:1

Ändringen avser den av kommunfullmäktige 20 oktober 2009 antagna planen, vilken vunnit laga kraft 30 mars 2011

Framlagd till allmänt påseende under tiden XX.XX.2023-XX.XX.2023.

Antagen av kommunfullmäktige XX.XX.2024 § XX.

Beslutet har vunnit laga kraft XX.XX.2024.

JOMALA KOMMUN

ÄNDRING AV DELGENERALPLANEN FÖR MÖCKELÖ

BESKRIVNINGEN AVSER PLANFÖRSLAGET SOM ÄR DATERAT DEN
18 SEPTEMBER 2023.

Flygfoto från 2022, lantmäteriverkets geodataportal.

1. BASFAKTA

1.1. Planområdet

Fastigheten Lövudda 12:1 totalareal är 10,5 ha planområdets areal är ca. 7,6 ha, syftet är ändring av användningsändamålet för delgeneralplanens HF- och R- område. Området saknar detaljplan. Området ligger norr om landsväg nr 1 Hammarlandsvägen mellan Möckelö företagsby och Medimar i Möckelö by (420).

1.1.2. Markägarens önskemål

Markägarna har i anhållan framfört önskemål om att ändra användningsändamålet för fastigheten 170-420-12-1 Lövudda från HF-område (område för handel och förvaltning) och R-område (område för rekreation) så att området kan detaljplaneras för energiproduktion (EE). Målet är att anlägga en energipark med solceller på området för energiproduktion och -lagring samt för produktion och tankning av vätgas till fordon på ett och samma ställe.

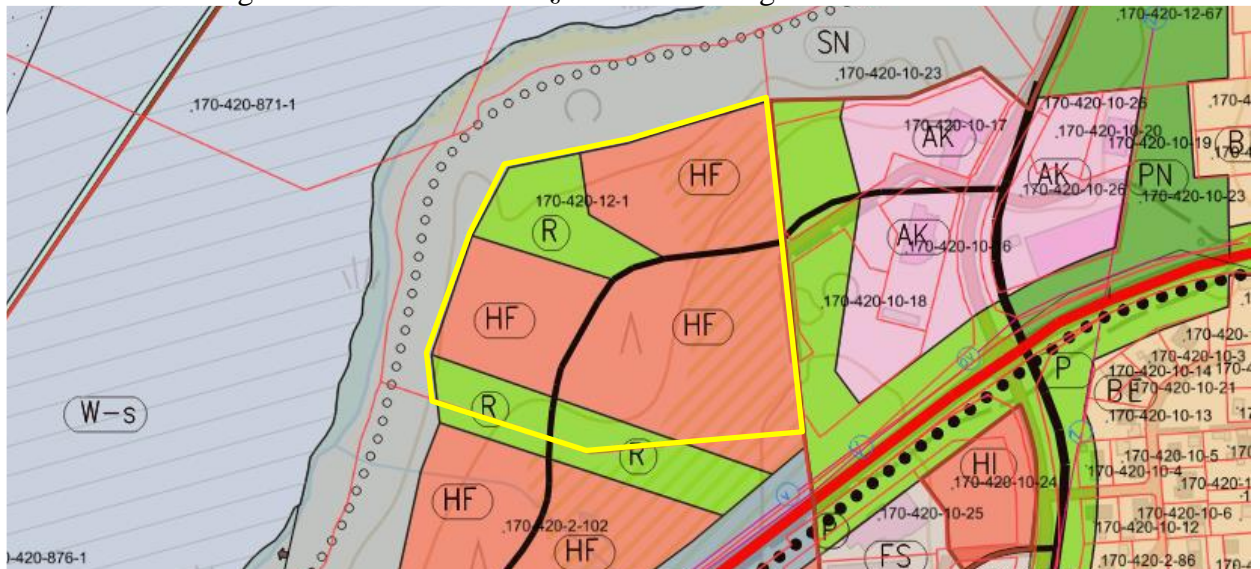
1.1.3 Målsättningar

Planens målsättning är att ändra HF-område (område för handel och förvaltning) och R-område (område för rekreation) till EE-område (område för produktion, lagring och försäljning av energi).

1.2. Planeringssituation

1.2.1. Generalplan (karta 1)

Delgeneralplanen omfattar del av ändring av Möckelö delgeneralplan som antogs av kommunfullmäktige den 20 oktober 2009 § 74 och vann laga kraft den 30 mars 2011.

Karta 1: Utdrag ur från gällande delgeneralplan, berört område markerat med gult.

I gällande delgeneralplan är området reserverat för handel, förvaltning och service. (HF) och Rekreatiomsområde (R).

Följande allmänna bestämmelse gäller för området: Vid byggande på områden som inte är detaljplanlagda ska bestämmelserna i kommunens byggnadsordning iakttas.

1.2.2. Detaljplan

För området finns ingen fastställd detaljplan.

1.3. Beslut, planer

Kommunstyrelsens beslutade § 48/27.3.2023, att godkänna anhållan om ändring av delgeneralplan med efterföljande detaljplan för fastigheten 170-420-12-1 Lövudda i Möckelö by.

2. Markägande

Planområdet är i privat ägo och utarrenderat till ett aktiebolag.

3. Bebyggelse och invånartal

Inom planområdet finns ingen bebyggelse och inga invånare.

4. Särdrag och skyddsobjekt

Området är delgeneralplanerat. På den del av fastigheten Lövudda som berörs av planändringen visas i gällande delgeneralplan inga områden eller objekt som är skyddade eller skyddsvärda.

På området har under 2023 utförts en naturvärdesinventering av konsultfirma Ecogain. Området har indelats i naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 1-7. Den mest känsliga delen inom planområdet bedöms ha ett naturvärde klass 3 (påtagligt naturvärde) och ligger närmast Torp fjärden. Torpfjärden utgörs av ett FNIBA-område som är ett av flera viktiga fågelområden i Finland. Under inventeringen hittades rödlistade- och signalarter men inga fridlysta växter. Sång från fridlyst Rosenfink observerades.

Miljöbyrån vid Ålands landskapsregering har genom utlåtande 30.5.2023 konstaterat att området har en liknande karaktär som naturreservatet Ramsholmen. Värdet av att skapa en sammanhängande grönkorridor av skyddsområden vore av högt värde för det biologiska mångfaldet. Under Miljöbyråns besök på området 30.5.2023 konstaterades förekomst av fridlysta fågelarter.

Kulturbyrån vid Ålands landskapsregering har genom utlåtande 9.5.2023 konstaterat att på området inte finns några kända i lag fredade lämningar, skyddade eller skyddsvärda byggnader som måste tas hänsyn till i samband med planläggningen. Hänsyn bör dock tas till de gamla hassellundarna som finns på norra delen av fastigheten, likaså stengärdesgården som finns i anslutning till den igenvuxna gamla åkermarken vilken redan brukats år 1770.

5. Kommunalteknik

5.1. Gator

Fram till området leder en gata. Gatan är förverkligad i sin helhet. Genom området ska i en framtida detaljplan anvisas en matargata västerut.

5.2. Ledningsnät

Fastigheten gränsar till detaljplanerat område och har därför närhet till befintlig kommunalteknik såsom vatten- och avloppsledning samt el- och teleledningar.

6. Service och arbetsplatser

Planområdet omfattar en obebyggd fastighet där varken service eller arbetsplatser finns. Området ligger ca 6 km från kommunens centrum. Området ligger i närhet till dagligvaruhandel, hälsocenter, företagsby och transportverksamhet.

7. DELGENERALPLAN OCH DESS MOTIVERING

7.1. Totaldimensionering

Den totala markanvändningen för planområdet är följande området reserverat för handel, förvaltning och service. (HF) och Rekreatiomsområde (R):

	Areal (ha)		planområdet (%)	
	tidigare	ny	tidigare	ny
Område för handel, förvaltning och service. (HF)	6,03	0,00	79	0
Rekreatiomsområde (R)	1,58	0,00	21	0
Specialområde för energi (EE)	0,00	7,61	0	100
	7,61	7,61	100	100

För hela planområdet gäller följande allmänna bestämmelse: Planering, nybyggnation och utbyggnad ska anpassas till omgivande bebyggelse och landskap gällande placering, skala, takmaterial samt färger.

7.2. Markanvändning i detalj

Specialområde för energi (EE)

Områdets areal är 7,61 ha. Området är avsett för produktion, lagring och försäljning av energi. Avsikten är att området ska detaljplaneras för solcellspark, vätgastillverkning, -lagring och -tankstation. På området får även uppföras behövliga byggnader för verksamheten.

8. PLANENS KONSEKVENSER

Efterfrågan på förnyelsebara energiformer har ökat behovet av passande områden för dylika verksamheter. Området ligger intill en huvudväg, i närområdet finns sådan verksamhet som kräver godstransporter och närheten till Sviby postterminal och flygplatsen gör att platsen är lämplig för en vätgastankstation. Områdets verksamhet kommer således att bidra till den gröna energiomställningen. På planområdet visas en kommunal huvudväg, vägens placering ska närmare anvisas i samband med upprättande av detaljplan för området. Vägen ska i framtiden användas för trafik till områdena väster om den nu aktuella fastigheten samt kopplas ihop med hammarlandsvägen via en rondell. Inga områden där inlösningskyldighet kan aktualiseras finns.

Konsekvenser för natur och miljö

Behovsbedömning

ÅMHM (Ålands miljö och hälsoskyddsmyndighet) har utfört en behovsbedömning om huruvida den planerade verksamhet på området är en sådan verksamhet som bör föregås av en miljökonsekvensbedömning, MKB. Man har konstaterat att projektet karakteristiska egenskaper är sådana att de inte förväntas orsaka betydande negativ miljöpåverkan så att MKB skulle krävas. Solenergiparken planeras på ett markområde som gränsar till Torpfjärdens fågelskyddsområde, längs stränderna finns strandängar att beakta men solpanelerna kommer inte att uppföras så att dessa berörs. Tvärtom planeras projektet att

främja biologiskt mångfalt genom att solenergianläggningen ska utformas så att den förväntas bidra positivt till biodiversitet.

Naturmiljö

Vid anläggande av en solcellspark kommer träd och högre vegetation att avlägsnas och ersättas med lägre vegetation mellan solcellsraderna. Växt- och djurlivet får fortsatt utrymme på området men åtgärden förväntas leda till att arternas utbredning blir mer av ett monokulturellt inslag.

Ändringen av delgeneralplanen innebär dock i markanvändningen en förbättring för naturmiljön jämfört med gällande delgeneralplan eftersom kvartersmark för handel, förvaltning och service (HF) ändras till område för energi (EE). Vilket medför att andelen hårdgjorda ytor minskar avsevärt och gröna ytor ökar jämfört med HF-kvartersmark.

Vid upprättandet av detaljplanen för området bör växt och djurlivet undersökas i detalj så att verksamheten kan anvisas så att intrånget i känsliga områden minimeras.

Landskapsbild, kultur- och boendemiljö

Eftersom området är obebyggt och till stora delar ett hygge finns ingen kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, kulturmiljö eller landskapsbild på området. I grannskapet finns inte heller sådana byggnader så att den framtida bebyggelsen måste anpassas till kulturmiljön dock ska nybyggnation anpassas till omgivande bebyggelse och landskap när det gäller placering, skala, takmaterial samt färger. Landskapsbilden ändras då träd ersätts med solceller och lågt växande vegetation.

Delgeneralplaneringen innebär inga större ändringar i boendemiljön. Detta eftersom området i gällande delgeneralplan är planerad för handel, förvaltning och service (HF) och nu ändras till område för område för energi (EE), avsikten är att kommuninvånarna parallellt med energiframställningen i solcellsparken ska kunna använda området för rekreation och inläring om grön energiframställning och biologiskt mångfalt.

En allmän riskbild finns gällande hantering av vätgas, säkerhetsavstånd bör utredas och beaktas vid upprättandet av den kommande detaljplanen.

Jomala den 10 oktober 2023.

Mathias Rösgren
Planläggare

Bilagor:

1. Utlåtanden från landskapsmyndigheter
 - a. Miljöbyrå 30.5.2023
 - b. Kulturbyrå 9.5.2023
 - c. Infrastrukturbyrå 28.6.2023
2. Naturinventering Ecogain 30.6.2023
3. ÅMHM behovsbedömning 31.05.2023

Hänvisning
2023/2925

Kontaktperson
Naturvårdsintendent
David Abrahamsson

Ärende

Utlåtande gällande förslag till delgeneralplaneändring av fastighet 170-420-12-1 Lövudda, i Möckelö, Jomala kommun

Ärende

Ålands landskapsregerings infrastrukturavdelning, allmänna byrån, har den 3.4.2023 begärt utlåtande gällande delgeneralplaneändring av fastigheten 170-420-12-1 Lövudda i Möckelö, Jomala kommun. Miljöbyrån önskar framföra följande:

Utlåtande

Miljöbyrån besökte det aktuella området 30.5.2023 mellan kl. 09.00 och 10.00.

Området är av karaktär liknande Ramsholmen

Miljöbyrån konstaterade på plats att området har drag av gammal hävdad naturbetesmark och slätterängar. Området har stora inslag av hassel (*Corylus avellana*) och ädellövträd; främst ask (*Fraxinus excelsior*) samt riklig mängd död ved. I området påträffades även trubbhagtorn (*Crataegus monogyra*), rosettjungfrulin (*Polygala amarella*) samt rikliga mängder liljekonvalj (*Convallaria majalis*) och gullviva (*Primula veris*). Området har drag som liknar det närliggande naturreservatet Ramsholmen. Värdet av att skapa en sammanhängande grön korridor av skyddsområden vore sannolikt av högt värde för den biologiska mångfalden.

Fridlysta arter och bon

Under besöket kunde även konstateras förekomst av individer av åtminstone följande revirhävdande fågelarter: taltrast (*Turdus philomelos*), bofink (*Fringilla coelebs*), koltrast (*Turdus merula*), stare (*Sterna vulgaris*), rödhake (*Erithacus rubecula*) och gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*). Samtliga av dessa arter samt deras bon är fridlysta enligt 14 § landskapslag (ÅFS 1998:82) om naturvård).

Kring Torpfjärden finns idag två fågeltorn och fjärden är ett fågelrikt område. Att exploatera området kring fjärden skulle äventyra detta fågelliv och defragmentera den relativt oexploaterade livsmiljön som finns idag.

FINIBA-område

Torpfjärden är ett så kallat FINIBA-område vilket innebär att det på nationell nivå har utsetts som en viktig livsmiljö som bör bevaras. Större områden med solpaneler har påvisats (Smith & Dwyer 2016) direkt döda sjöfåglar då dessa dyker ner i dessa i tro att dessa är en vattenspegel. Att anlägga en storskalig solcellspark i ett FINIBA-område och nära ett vattendrag skulle således vara mycket oklokt och motverka syftet med skyddsområdet.

Områdets värde gällande biodiversitet och värde som grön korridor måste utredas ytterligare innan Jomala kommun kan gå vidare med en eventuell planändringsprocess.

Källa:

Jennifer A Smith & James F Dwyer: Avian interactions with renewable energy infrastructure: An update, 2016, The Condor, 118(2):411-423 (2016)

Naturvårdsintendent

David Adrahamsson

Hänvisning
ÅLR 2023/2925Infrastrukturavdelningen härst.
Karolina GottbergKontaktperson
Antikvarie Daniel Anderberg

Postat 09. 05. 2023

ÅLANDS LANDSKAPSREGERING
09. 05. 2023

Ärende

Utlåtande gällande delgeneralplaneändring av fastighet 170-420-12-1 Lövuuda, i Möckelö, Jomala kommun

Ärende

Ålands landskapsregerings infrastrukturavdelning, allmänna byrån, har den 3.4.2023 begärt utlåtande gällande delgeneralplaneändring av fastigheten 170-420-12-1 Lövuuda i Möckelö, Jomala kommun. För kulturbyråns del berör anhållan uppgifter om i lag fredade fasta fornlämningar och byggnader samt skyddsvärda kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer.

Utlåtande

Kulturbyrån konstaterar att det inte finns några i lag fredade lämningar, skyddade eller skyddsvärda byggnader som måste tas hänsyn till i samband med planläggning av området.

Den norra delen av fastigheten ingår dock i ett större område som pekats ut som kulturhistoriskt värdefullt lövängs-, lund- och strandängsområde i inventering 1979. Området är numera igenväxt, men på fastigheten finns rester av gammal åkermark. Åkermarken finns med på skattdokument från 1770 samt storskifteskarta från 1836. Åkern är även synlig på flygfoton från 1942, och rester av den på flygfoto från 1996. Delar av en stengärdesgård finns längs den gamla åkerns sydvästra del och norr om åkern finns det rester av gamla hassellundar. Sammantaget går det att konstatera att området haft en lång kontinuitet av ängs- och åkerbruk. Framför allt bör de gamla hassellundarna samt stengärdesgården tas hänsyn till i planen.

Motivering

Fasta fornlämningar är fredade enligt 1 § i Landskapslag (1965:9) om fornminnen. Utan tillstånd som meddelats med stöd av samma lag är det förbjudet att gräva ut, ändra, skada eller på annat sätt rubba en fast fornlämning eller täcka över den.

Kulturbyrån påminner att planläggaren enligt 13 § i fornminneslagen i god tid ska utreda om fast fornlämning kommer att beröras.

Tillämpade lagrum

1 och 13 §§ Landskapslag (1965:9) om fornminnen

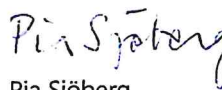
24–27, 64 §§ Plan- och bygglag (2008:102) för landskapet Åland

Antikvarie

Daniel Anderberg

Antikvarie

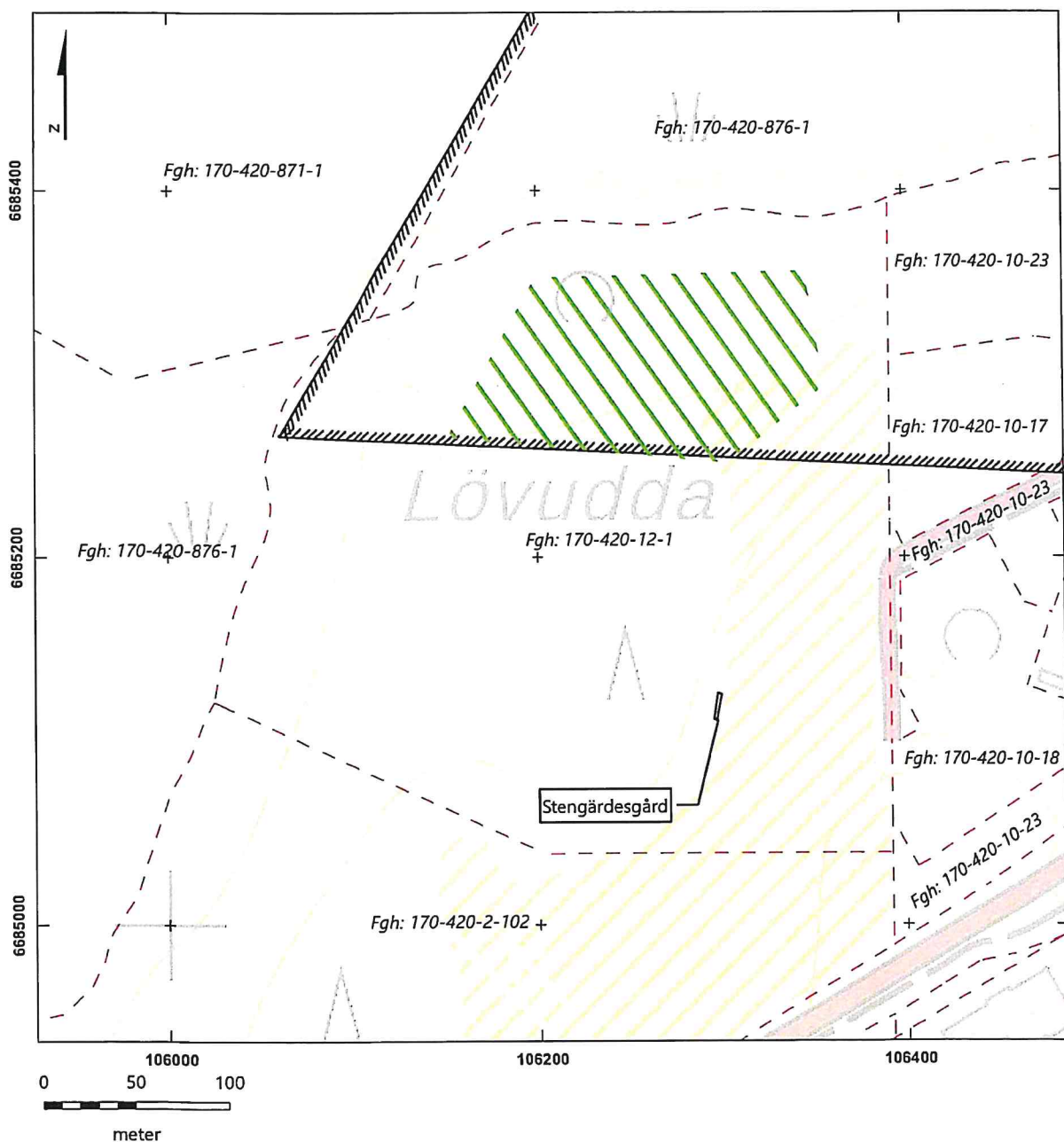
Pia Sjöberg

Bilaga. Karta över planområdet, skala 1: 3500

Kartbilaga, ÅLR 2023/2925

Mörkgrönskriffering markerar grovt hassellundens utbredning.

Svartskrafferad linje markerar den yta som 1979 pekats ut som kultuhistoriskt värdefullt område

Hänvisning
2023/2925

Kontaktperson
PBL-ingenjör
Karolina Gottberg

Ärende

Underrättelse om planläggning

Utlåtande gällande förslag till delgeneralplaneändring Lövudda 170-420-12-1, Jomala kommun

Ärende

Jomala kommun har den 31.3.2023 informerat landskapsregeringen om en initierad delgeneralplaneändring för Lövudda 170-420-12-1, Jomala kommun.

För infrastrukturavdelningens allmänna byrå berör anhållan planprocesser i förhållande till gällande plan- och bygglagstiftning, och framlagda planförslags enlighet med plan- och bygglagstiftningens innehåll och riktlinjer, hänvisandes till plan – och bygglag 2008:102 samt plan -och byggförordning 2008:107. Syftet med hänvisad plan- och bygglagstiftning är att reglera markanvändningen och byggandet så att förutsättningar för en bra livsmiljö skapas och bevaras, en ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbar utveckling främjas och så att kulturhistoriska värden bevaras. Allmänna byrån önskar framföra följande:

Utlåtande

Vätgas spelar en viktig och intressant roll i den åländska omställningen till ett klimatneutralt samhälle. Vätgas skiljer dock från andra typer av energiproduktion, då vätgasen i sig en ytterst lättantändlig gas, som inte kan upplevas av människans sinnen. Den största risken är i allmänhet förknippad med lagringen, dock med tillägg om risker kopplade även till själva vätgasproduktionen. En allmän riskbild gällande hantering av vätgas kan inte jämföras med en motsvarande gällande metan eller gasol.

Landskapsregeringen uppmuntrar Jomala kommun att ta del av den remiss-aktuella forskningsrapporten "*Förslag till skyddsavstånd för vätgasinstallationer*" som MSB – Sveriges Myndighet för samhällsskydd och beredskap har tagit fram, som redovisar beräkningar avseende skyddsavstånd från vätgasinstallationer. Rapporten berör även beräknade skyddsavstånd mot spänningsförande ledare, som då varierar beroende på konstruktionsspänning.

Gällande lämpliga avstånd behöver den fortsatta planeringsprocessen dels ta hänsyn till lämpliga säkerhetsavstånd gällande den planerade verksamheten med högexplosiv karaktär. Men likaledes behöver hänsyn även tas till eventuell påverkan på den planerade verksamheten av en brand i omgivningen. En närliggande brand kan leda till en tankruptur vilket kan ge väldigt långa riskavstånd, eftersom trycket successivt ökar i en stålbehållare som värms upp av en närliggande brand.

I 12 kap. Allmänna förutsättningar för byggande 64 §. Allmänna krav på tomter i Plan- och bygglag (2008:102) anges att en tomt ska vara tekniskt och funktionellt lämplig för sitt ändamål. Tomten ska anordnas så att betydande olägenheter för omgivningen inte uppkommer och att risken för olycksfall begränsas.

Landskapsregeringen uppmuntrar kommunen att tillämpa ett långsiktigt helhetsperspektiv över lämplig marktillgång inom kommunen i förhållande till de planerade verksamheterna, samt en analys om det föreslagna alternativet är ändamålsenlig i området för föreslagen verksamhet genom dess explosiva karaktär (19 §, 2008:102 plan- och bygglagen för Åland).

PBL-ingenjör

Karolina Gottberg

NATURVÄRDESDINVENTERING

Inför etablering av en solcellspark i Möckelö, Jomala kommun, Åland

PRODUCERAT AV ECOGAIN 2023-06-30

Om dokumentet

Detta dokument redogör för naturvärden inom en planerad solcellspark i Möckelö i Jomala kommun på Åland. Naturvärdesinventeringen utfördes enligt svensk standard SS 199000:2023.

Följande personer har medverkat i inventeringen:

Ida Pettersson - projektledare, inventering. Erfaren konsult med fokus på strategiskt arbete för biologisk mångfald, såsom naturvårdsplaner, riktlinjer för biologisk mångfald och utbildningar.

Lisa Sandberg – inventering, bedömningar och rapport. Biolog och erfaren konsult med många års erfarenhet av naturvärdesinventeringar och med god kunskap om naturvårdsarter.

Ruaridh Hägglund – kvalitetsgranskning. Disputerad ekolog med gedigen erfarenhet gällande naturvärdesinventeringar, artskyddsutredningar, ekologisk restaurering och ekologisk kompensation.

Samtliga är verksamma vid Ecogain AB.

Beställare

OX2 Grönt Åland
Organisationsnummer: 556675-7497
Charlotta Nummelin, projektledare
lotta.nummelin@ox2.com
+358 40 584 6498

Utförare

Ecogain AB
Organisationsnummer: 556761-6668
info@ecogain.se, 010-405 90 00

Naturvärdesinventering inför etablering av en solcellspark i Möckelö, Jomala kommun, Åland.

2023-06-30

Inventeringen har genomförts under perioden april till juni 2023.

Omslagsbild: Strandalskog i naturvärdesbiotop 1.

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Om uppdraget	4
Syfte med naturvärdesinventeringen	4
Metodik	6
NATURMILJÖER OCH NATURVÄRDE.....	7
Översiktlig beskrivning.....	7
Landskapsområden	8
Skogsmark	8
Våtmarker.....	9
Odlingslandskap	9
Naturvärde	11
Skyddad natur och omgivande landskap.....	12
ARTER	15
Fridlysta arter.....	15
Andra naturvårdsintressanta arter.....	15
SAMLAD BEDÖMNING	18
REFERENSER.....	20
BILAGA 1: NATURVÄRDESBIOTOPER.....	21
BILAGA 2: ÖVRIGA BIOTOPER	38
BILAGA 3: LANDSKAPSOMRÅDEN.....	41
BILAGA 4: ARTFÖRTECKNINGAR	42
BILAGA 5: METODIK	44
BILAGA 6: LEVERANSINFORMATION.....	46

INLEDNING

Kapitlet ger en introduktion till uppdraget och syftet med naturvärdesinventeringen samt en kortfattad beskrivning av metodiken.

Om uppdraget

OX2 Grönt Åland planerar att söka bygglov för och etablera en solcellspark i Möckelö i Jomala kommun på Åland. OX2:s strävan är att skapa goda förutsättningar för biodiversitet inom solcellsparken och den dessutom ska utvecklas till ett demonstrationsområde för energi och biodiversitet med naturstig, skyltar och vätgasproduktion. Projektområdena är belägna cirka en kilometer väster om Mariehamn (figur 1).

Som en del i den miljökonsekvensbeskrivning som ska ligga till grund för tillståndsprövningen av solcellsparken har vi gjort en naturvärdesinventering i de två delområdena som sammanlagt utgör knappt 15 hektar. Resultat av fältbesök och annan kunskapssammanställning presenteras i denna rapport.

Syfte med naturvärdesinventeringen

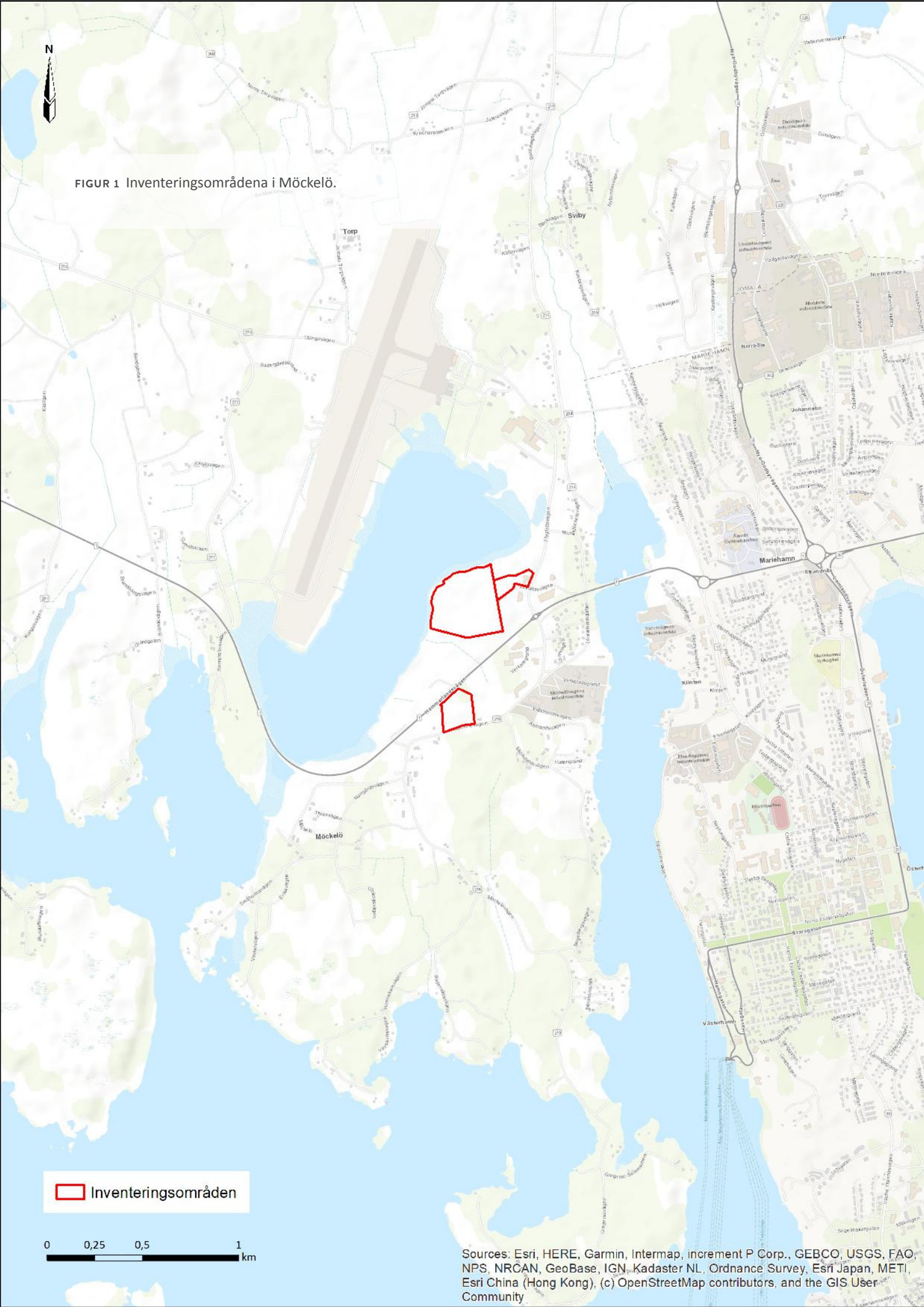
Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera, avgränsa, beskriva och värdera mark- och vattenområden efter deras betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesinventeringen ska fungera som kunskapssammanställning och vägledning i den fortsatta planeringen av solcellsparken.

NATURVÄRDE

Med begreppet naturvärde menas i det här sammanhanget särskild betydelse för biologisk mångfald.

FIGUR 1 Inventeringsområdena i Möckelö.

 Inventeringsområden

0 0,25 0,5 1 km

Sources: Esri, HERE, Garmin, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), (c) OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Metodik

Naturvärdesinventeringen gjordes enligt svensk standard SS 199000:2023 med detaljeringsgrad medel, tillägget Naturvärdesklass 4 och den fördjupade inventeringen Övriga värdeklasser. Naturvärdesbiotoper avgränsades och bedömdes i fyra naturvärdesklasser:

- naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde: mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 2 – högt naturvärde: stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss särskild betydelse för biologisk mångfald

Dessutom avgränsades och bedömdes övriga biotoper i tre klasser:

- övrig värdeklass 5 – endast allmän betydelse för biologisk mångfald
- övrig värdeklass 6 – saknar uppenbar betydelse för biologisk mångfald
- övrig värdeklass 7 – uppenbart negativ betydelse för biologisk mångfald

För utförligare beskrivning av metodiken, se bilaga 5.

NATURMILJÖER OCH NATURVÄRDE

Kapitlet ger en översiktlig beskrivning av inventeringsområdenas naturmiljöer och naturvärde. Naturvärdesbiotoper, övriga biotoper och landskapsområden redovisas i detalj i bilaga 1–3.

Översiktlig beskrivning

Inventeringsområdena ligger på en halvö mellan två havsvikar – Torpfjärden/Bursfjärden och Svibyviken. Berggrunden i området utgörs av rapakivgranit och jordarten av finkornig morän. Områdena är flacka och ligger låglänt nära havsnivån.

Det nordliga och större delområdet angränsar mot Torpfjärden och här finns en strandalskog och utbredda hassellundar. Här finns även en liten våtmark, medelålders blandskog, hygge och bebyggda områden med hårdgjorda ytor och en gräsmatta. Området har längre tillbaka utgjorts av ängs- och betesmark samt åkermark, som successivt beskogsats under andra hälften av 1900-talet. Rójningar och gallring av gran har senare gjorts för att bevara områdets lundkaraktär.

Det sydliga delområdet utgörs dels av en öppen gräsmark på äldre åkermark och dels av ett hygge.

Inga sjöar, tjärnar eller vattendrag finns inom något av delområdena.

Inventeringsområdena ligger cirka en kilometer från Mariehamn och det norra delområdet nyttjas till viss del som friluftsområde med en vandringsled som går längs strandalskogen och ett närliggande fågeltorn.

Landskapsområden

Det norra delområdet har delats in i två landskapsområden: skogsmark som till stor del utgörs av äldre kulturmarker respektive områden med hårdgjorda ytor såsom vägar, parkeringsplats och en byggnad. Skogsmarken (landskapsområde L1) bedöms vara ett värdelandskap. En utförligare beskrivning av områdena finns i bilaga 2 och bilaga 5 för metodbeskrivning avseende landskapsområden.

Skogsmark

Mot Torpfjärden längs det norra delområdets norra och västra kanter finns längs ett smalt stråk en örtrik och gles strandalskog på fuktig mark. Skogen är omkring 50 år med inslag av äldre träd. Längre tillbaka har området utgjort strandbete. Här växer rikligt med bland annat älggräs och gulsippa. Längre inåt land tar lundartad skog vid med större områden av såväl lite äldre som yngre hassellundar, där de yngre delarna är omkring 20–30 år. I både äldre och yngre lundmiljöer finns ett stort inslag av medelålders (cirka 50 år) till äldre björkar och i de äldre delarna förekommer även medelålders

FIGUR 2 I det norra delområdet förekommer bland annat strandalskog, hassellundar, yngre grandominerad skog och ett hygge.

till äldre ask^{NT} (rödlistningskategori Nära hotad, se faktaruta på sida 16) spritt samt måttligt till rikligt med död ved av bland annat björk och ask. Marken är frisk och örtrik med arter som liljekonvalj, blåsippa, vitsippa, majsmörblomma, stornunneört, trolldruva, vårärt och ormbunkar. Här finns flera bohål och spår av hackspettar på död ved. Mindre inslag av sumpiga partier med stående vatten förekommer också. På en igenvuxen gammal åker finns även en blandskog på sumpig mark och en tät yngre granskog med stort inslag av björk. Ett litet område med en lövungskog finns i anslutning till bebyggda miljöer i öst. Centralt finns ett stort hygge som togs upp för cirka fem år sedan. Hygget är bitvis örtrikt och har spridda förekomster av gullviva, något som troligen är rester av forna ängs- och betesmarker. I det södra och mindre delområdet utgörs större delen av ett hygge, med ett par stora stenrösen i den södra delen.

Våtmarker

I det norra delområdet finns en mindre våtmark i form av en fuktäng på gammal åkermark. Våtmarken är till stora delar tätt bevuxen med havtornsbuskar. I de öppna partierna dominerar brunrör med inslag av örter som tvåblad, gullviva, skogsklöver, vårfingerört, älggräs och brudbröd. I den västra delen finns ett sumpigt område med en större öppen vattenyta, cirka 10 centimeter djup, som är bevuxen med viden och starr.

Odlingslandskap

Utöver de tidigare jordbruksmarkerna som beskrivits ovan, i form av historisk ängs- och betesmark i skogsmarker och den till stor del igenväxta åkermarken, finns i det södra delområdet en öppen gräsmark på äldre åkermark. Gräsmarken domineras av näringsgynnade arter men har även inslag av flera hävdgynnade arter som gullviva, gulmåra^{NT}, åkervädd och tvåblad. Här finns även inslag av buskar. Ett odlingsröse och ett par stora stenrösen som eventuellt också utgör odlingsrösen finns i anslutning till gräsmarken. Ett fuktigt dike och ett litet sumpområde med stående vatten finns i den västra delen och på en plats ligger en medelgrov björklåga. Gräsmarken omges av medelålders gran och lövträd. Hävden verkar ha upphört då det bitvis finns ett rikligt uppslag av asp.

FIGUR 3 I det norra delområdet finns en mindre våtmark i form av en fuktäng med inslag av stående vatten på gammal åkermark (naturvärdesbiotop 4).

FIGUR 4 I det södra delområdet finns en öppen gräsmark på äldre åkermark (naturvärdesbiotop 8).

Naturvärde

Naturvärdesbiotoper och övriga biotoper

I de inventerade områdena identifierades tre naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde), fem naturvärdesbiotoper med naturvärdesklass 4 (visst naturvärde), två övriga biotoper med övrig värdeklass 5, tre övriga biotoper med övrig värdeklass 6 och tre övriga biotoper med övrig värdeklass 7. Dessa finns redovisade på karta i figur 5 och naturvärdesbiotoper beskrivs i detalj i bilaga 1 medan övriga biotoper listas i bilaga 2.

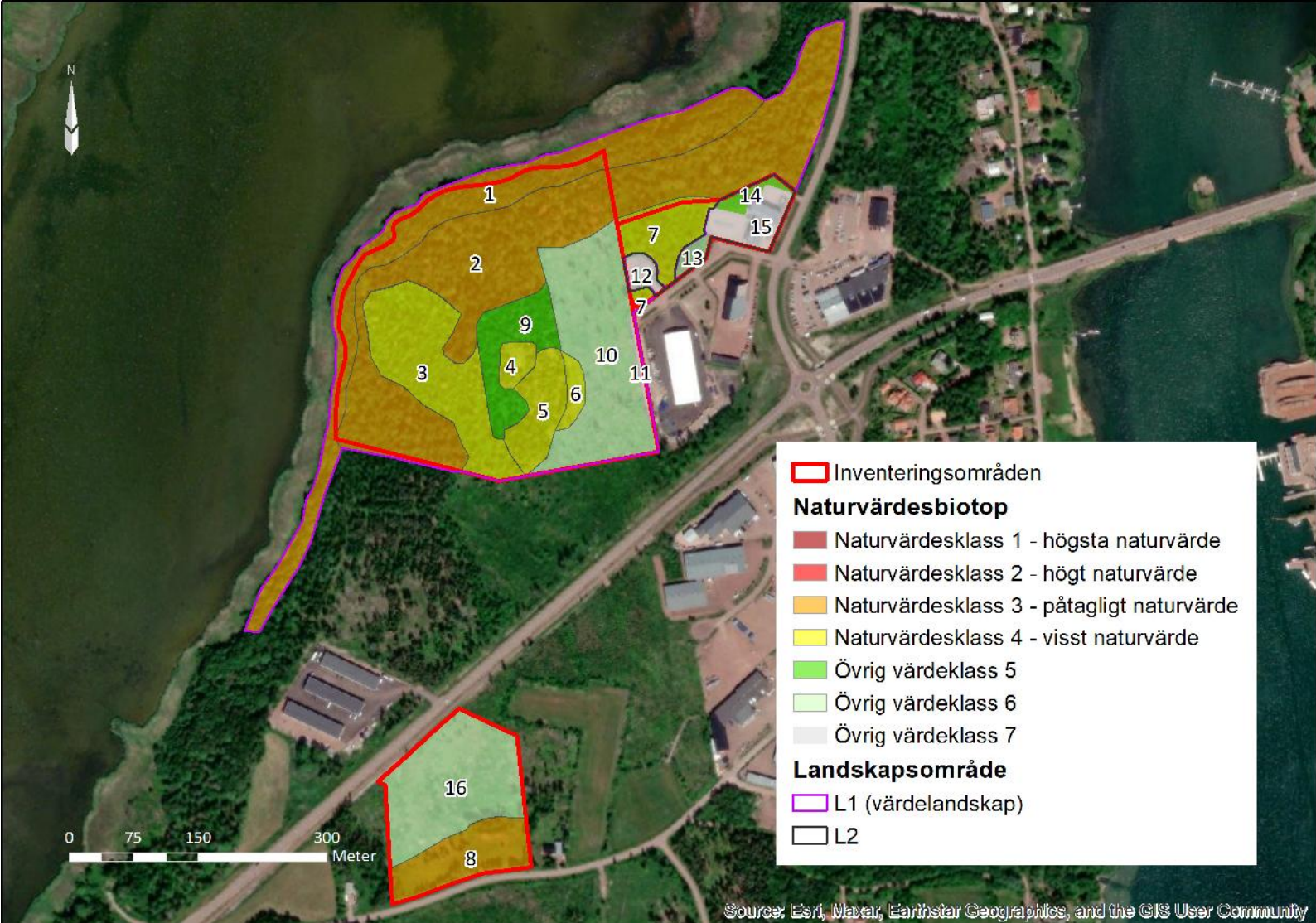
De naturvärdesbiotoper som bedömts ha påtagligt naturvärde utgörs av en strandaskog längs Torpfjärdens strand (biotop 1), en utbredd medelålders till äldre örtrik hassellund med riklig förekomst av äldre björk samt inslag av äldre ask^{NT} (biotop 2) och en öppen gräsmark på äldre åkermark (biotop 8). De fyra naturvärdesbiotoperna med visst naturvärde utgörs av yngre örtrika hassellundar med inslag av medelålders till äldre björk (biotoper 3 och 7), en liten våtmark i form av en fuktäng på gammal åkermark (biotop 4), en medelålders sumpskog (biotop 5) och en del av ett hygge med riklig ängsflora intill ett skogsbryn (biotop 6). De två övriga biotoperna med övrig värdeklass 5 utgörs av en yngre granskog med stort inslag av björk på delvis sumpig mark (biotop 9) och en gräsmatta på sandig jordmån med några hävdgynnade arter (biotop 14). De tre övriga biotoperna med övrig värdeklass 6 utgörs av hyggen (biotoper 10 och 16) och en tät ungskog med lövträd (biotop 13). De tre övriga biotoperna med övrig värdeklass 7 utgörs av hårdgjorda ytor, en byggnad och en grusplan (biotoper 11, 12 och 15).

Värdelandskap

Ett värdelandskap finns i det norra delområdet: landskapsområde L1 som utgörs av skogsmark som till stor del utgjort äldre ängs- och betesmarker (figur 5). Hela området är fortfarande örtrikt med en stor andel lundmiljöer samt en strandaskog som längre tillbaka nyttjats för strandbete. Se bilaga 2 för detaljer och bilaga 5 för metodbeskrivning avseende värdelandskap.

Särskilt skyddsvärda biotoper

Inventeringsområdena bedöms inte ha några särskilt skyddsvärda biotoper i enlighet med 16 § landskapslagen om naturvård på Åland. Strandskogen med klibbal vid Torpfjärden bedöms inte vara tillräckligt sumpig och inte ha tillräcklig sumpväxtvegetation för att kunna klassas som klibbalskärr.

Source: Esri, Maxar, Earthstar Geographics, and the GIS User Community

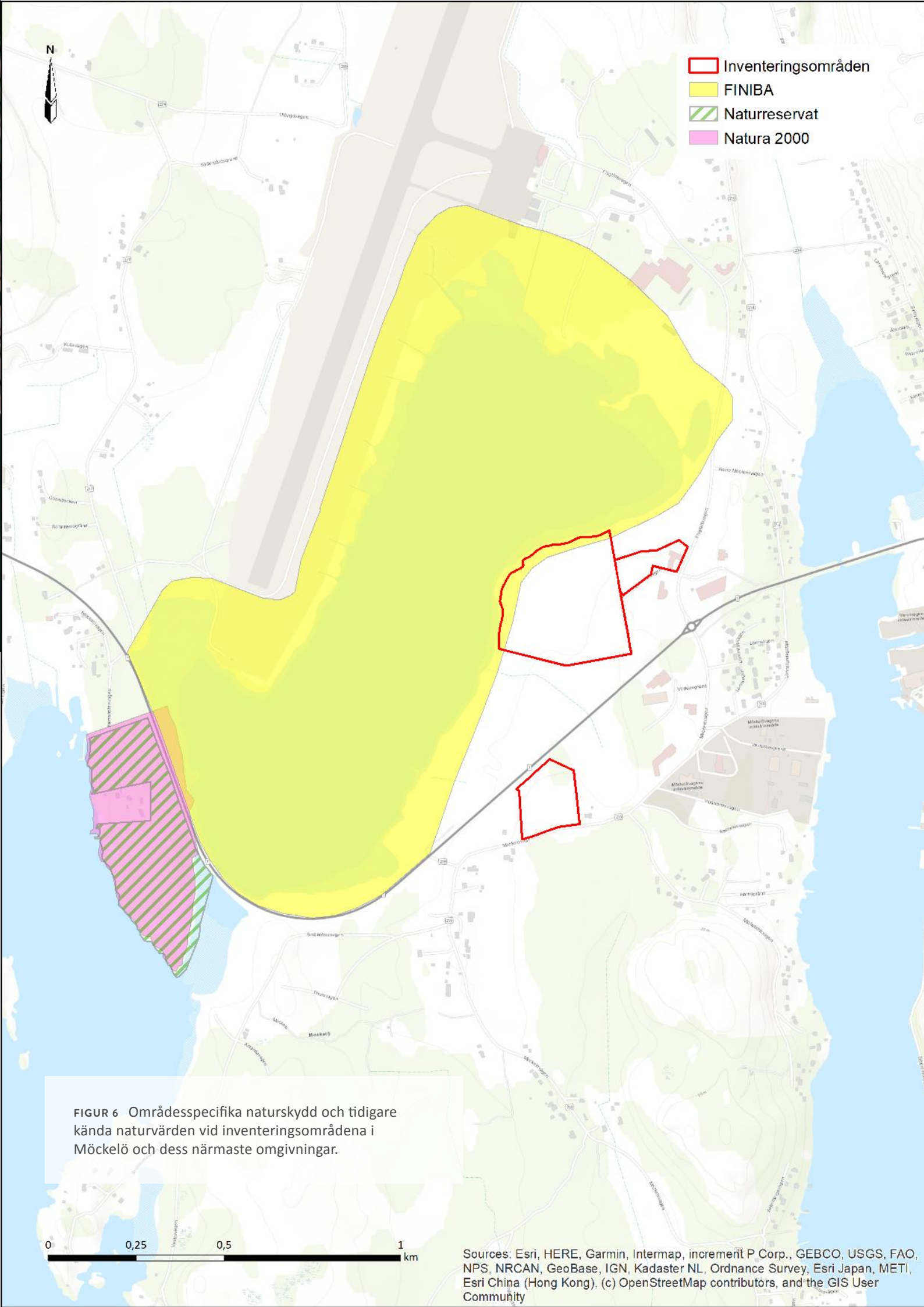
FIGUR 5 Naturvärdesbiotoper och landskapsområden som identifierats i inventeringsområdena i Möckelö.

Skyddad natur och omgivande landskap

De norra och västra delarna av det norra delområdet, närmast Torpfjärden, ingår i ett naturskyddsområde (SN) som pekats ut av landskapsregeringen i delgeneralplanen för Möckelö. Detta omfattar strandalskogen inom inventeringsområdet samt de norra och västra delarna av de lundartade skogarna.

De norra och västra delarna av det norra delområdet omfattas även av Torpfjärdens FINIBA-område, som är ett av flera viktiga fågelområden i Finland (figur 6). Torpfjärden är en grund havsvik med vassbevuxna stränder som tidigare delvis betats.

Cirka en kilometer väster om inventeringsområdena, på andra sidan om Torpfjärden, ligger Ramsholmens naturreservat och Natura 2000-område (figur 6). Ramsholmen är ett lövängsområde med strandängar och hassellundar med hamlade gamla askar^{NT} och en rik lundflora med många orkidéer.

- Inventeringsområden
- FINIBA
- Naturreservat
- Natura 2000

FIGUR 6 Områdesspecifika naturskydd och tidigare kända naturvärden vid inventeringsområdena i Möckelö och dess närmaste omgivningar.

Omgivande landskap utgörs dels av kusten med vikar, halvöar och öar. I övrigt dominerar åkermark och skogsmark. Skogsmarkerna utgörs till större delen av barrskog på morän där skogsbruk bedrivs samt av hällmarkstallskog, med ett mindre inslag av lövskogar. På hällmarkerna övergår ofta skogen delvis i buskmarker. Det finns även mindre men betydande inslag av naturliga gräsmarker. Utöver dessa miljöer finns även mer påverkade tätortsmiljöer i och kring Mariehamn som ansluter till inventeringsområdet österifrån samt en flygplats knappt en kilometer norr om inventeringsområdet.

ARTER

Kapitlet beskriver förekomst av värdearter i inventeringsområdena. Artförteckningar finns också i bilaga 3.

Fridlysta arter

Vid inventeringen hördes en sjungande rosenfink^{NT} på hygget i den södra delen av det norra delområdet. En gräsand noterades också flyga upp från sumpskogen i naturvärdesbiotop 5. Vi har dock inte utfört någon riktad fågelinventering i området. Med undantag av de arter som omfattas av jaktlagstiftningen är alla fåglar fridlysta enligt 14 § landskapslagen (1998:82) om naturvård.

Inga grod- eller kräldjur observerades i området men potentiellt lämpliga lekvattnen för groddjur noterades på några platser och det är möjligt att vanlig groda, åkergroda, padda och mindre vattenödlor kan förekomma i området. Det är även troligt att skogsödlor förekommer här och möjligt med förekomst även av kopparödlor, hasselnok och snok. Alla nämnda arter är fridlysta enligt landskapsförordning (1998:113) om naturvård och hasselnok är dessutom en särskilt skyddsvärd art enligt 15 § landskapslagen om naturvård.

Andra naturvårdsintressanta arter

Utöver de fridlysta arterna påträffades två rödlistade växtarter samt ett flertal signalarter och hävdgynnade växter.

Rödlistade arter

Ask^{NT} förekommer spritt med flera äldre träd i hassellunden i naturvärdesbiotop 2 i det norra delområdet. Jungfrulin^{VU} noterades i den örtrika västra delen av hygget i det norra delområdet (naturvärdesbiotop 6), som troligen utgör gammal ängs- eller betesmark, samt på gräsmark i kanten mot en parkeringsplats. Gulmåra^{VU} observerades på ett par platser i den öppna gräsmarken i det södra delområdet (naturvärdesbiotop 8). Dessutom finns en äldre observation av majviva^{EN} (från 1995) rapporterad från den norra delen av hygget i det norra delområdet, dock med 100 meters noggrannhet, och en nylig observation av darrgräs^{NT} från väggkanten strax söder om den öppna gräsmarken i naturvärdesbiotop 8.

RÖDLISTAN

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i detta fall Finland. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter i de tre sistnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter. I denna rapport redovisas arter i dessa tre kategorier samt arter som är nära hotade (NT).

Den finska rödlistan tas fram av Miljöministeriet och Finlands miljöcentral enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades år 2019.

Rödlistan innebär i sig inget juridiskt skydd. Däremot är listan ett viktigt hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar.

Signalarter

Signalarter är arter som fungerar som indikatorer på miljöer med högre naturvärden. Bland skogliga signalarter påträffades gulsippa, svart trolldruva, vårärt, ormbär och tvåblad.

Källtuffmossa påträffades på flera platser på liggande klen död ved eller på bar jord i de lundartade skogarna i det norra delområdet och indikerar att jordmånen är mineralrik.

Hävdgynnade arter som utgör signalarter för olika typer av hävdade gräsmarker och som påträffats i inventeringsområdena är gullviva, brudbröd, fyrkantig johannesört, jungfrulin, gulmåra, daggekåpor, vårfingerört, gråfibbla, åkervädd, småborre och gulsporre. Dessutom finns en observation av rödkämpar utöver ovan nämnda observation av darrgräs rapporterad från strax väster om det södra delområdet.

FIGUR 7 Den rödlistade arten jungfrulin^{VU} växer på ett par platser i det norra delområdet.

FIGUR 8 Signalarten trolldruva förekommer i den medelålders till äldre hassellunden (naturvärdesbiotop 2).

SAMLAD BEDÖMNING

I detta kapitel gör vi en samlad bedömning av områdets naturvärde.

Det nordliga och större delområdet angränsar mot Torpfjärden och här finns en strandalskog, utbredda hassellundar, en liten våtmark, medelålders blandskog, ett hygge, samt bebyggda områden med hårdgjorda ytor och en gräsmatta. Det sydliga delområdet utgörs dels av en öppen gräsmark på äldre åkermark och dels av ett hygge. Bebyggda områden och hårdgjorda ytor bedöms ha uppenbart negativ betydelse för biologisk mångfald och utgöra övrig värdeklass 7. Hyggena och en ungskog har bedömts sakna uppenbar betydelse för biologisk mångfald och utgöra övrig värdeklass 6. En knappt medelålders granskog med stort inslag av björk på delvis fuktig mark och en gräsmatta på sandig mark med inslag av några hävdgynnade arter har bedömts endast ha allmän betydelse för biologisk mångfald och utgöra övrig värdeklass 5.

Skogsmiljöerna med övrig värdeklass 5 och 6 utgör inte längre/ännu miljöer med högre naturvärden då de på ett genomgripande sätt påverkats av mänsklig aktivitet. De processer, strukturer och arter som definierar en naturlig skogsmiljö förekommer inte här. Ur naturvärdessynpunkt bedöms därför inte denna typ av miljöer som känsliga för ytterligare mänsklig påverkan.

I inventeringsområdena har åtta naturvärdesbiotoper identifierats, varav tre med påtagligt naturvärde och fem med visst naturvärde. En naturvärdesbiotop med klass 3 finns i det södra delområdet medan övriga finns i det norra. Naturvärdesbiotoperna utgörs av strandalskog, såväl äldre som yngre hassellundar, öppen gräsmark, en fuktäng, medelålders sumpskog samt en del av ett hygge med riklig ängsflora. Den lite äldre hassellunden i naturvärdesbiotop 2 skulle kunna ha förekomster av naturvårdsintressanta mykorrhizasvampar men då fältbesöket gjorts i maj har dessa inte kunnat inventeras. Därmed är naturvärdesklassen för denna biotop preliminär och skulle möjligen kunna vara högre.

I det norra delområdet finns inslag av blöt mark, med mest koncentrerad förekomst av sumpområden med stående vatten i sumpskogen och på fukt-

ängen i naturvärdesbiotoper 4 och 5. Dessa biotoper ligger på en gammal åkermark och har därmed påverkats av mänsklig aktivitet med trolig påverkan på hydrologin. Alla vattenmiljöer är ändå av betydelse för den biologiska mångfalden i området och kan utgöra livsmiljöer för bland annat groddjur och vattenlevande insekter. Därför bör negativ påverkan såsom dikning, körning med tunga maskiner, utsläpp av petroleumprodukter samt anläggning av vägar undvikas i anslutning till dessa.

Skog med högre naturvärde finns främst i strandalskogen och den medelålders till äldre hassellunden (naturvärdesbiotoper 1 och 2). Dessa skogar har längre tillbaka utgjorts av ängs- och betesmark som successivt beskogats under andra hälften av 1900-talet, med senare röjning och gallring av gran för att bevara områdets lundkaraktär. De utgör viktiga livsmiljöer för en mängd skogslevande arter och det är troligt att de kan ha betydelse för en del av fågelarterna i Torpfjärdens FINIBA-område. Ur naturvårdssynpunkt är det önskvärt att dessa biotoper bibehålls.

Av de naturvärdesbiotoper som har identifierats i området är det särskilt angeläget att undvika påverkan i biotoper 1, 2, 4 och 5. I övrigt bör den planerade solcellsetableringen utformas så att påverkan på identifierade naturvärdesbiotoper blir så liten som möjligt.

I det inventerade området har ett antal fridlysta, rödlistade och andra naturvårdsintressanta arter påträffats. Merparten av dessa har sina växtplatser eller livsmiljöer inom naturvärdesobjekt. För att dessa arter inte ska ta skada av en eventuell solcellsparksetablering är det viktigt att fundament och vägar planeras så att skada på naturvärdesbiotoper – eller växtplatser för de biotoper som utgörs av öppen mark – i första hand undviks och i andra hand minimeras.

REFERENSER

Arkivkällor

Riksarkivet, Helsingfors

Lantmäteristyrelsens historiska kartarkiv

Lantmäteristyrelsens renoverade kartor

Litteratur

Jordbruksverket 2017: Ängs- och betesmarksinventeringen. Metodik för inventering från och med 2016. Rapport 2017:9. Bilaga 2

Naturvårdsverket 2023: Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/natura-2000-i-sverige/> Hämtad 2023-06-20

Nitare, J. & Skogsstyrelsen 2019: Skyddsvärd skog: naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens Förlag

SIS (Svenska institutet för standarder) 2023: Naturvärdesinventering (NVI) - Kartläggning och värdering av biologisk mångfald - Krav och riktlinjer. Svensk standard SS 199000:2023. SIS Förlag AB, Stockholm

Trafikverket 2012: Metod för översiktlig inventering av artrika väggkantsmiljöer. Rapport: 2012:149. Bilaga 3

Visit Åland 2023: Ramsholmen. <https://visitaland.wntr.io/uploads/2022/04/ramsholmen-karta.pdf/> Hämtat 2023-06-16

Ålands landskapsstyrelse 1980: Kulturmiljöinventering Jomala. Ålands landskapsstyrelse, museibyran

Ålands landskapsregering 2023: Fredad natur. <https://www.regeringen.ax/miljo-natur/fredad-natur/> Hämtat 2023-05-02

Ålands landskapsregering 1998: Delgeneralplan för Möckelö

Övrig geografisk information

BirdLife Finland 2023: Suomen tärkeät lintualueet. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/finiba/> Hämtat 2023-06-15

Laji 2023: Finlands artdatacenter. <https://laji.fi/sv/> Hämtat 2023-05-02

Lantmäteriverket 2023: Paikkatietoikkuna. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/?lang=sv/> Hämtat 2023-06-15

BILAGA 1: NATURVÄRDESBIOTOPER

Bilagan beskriver naturvärdesbiotoper i inventeringsområdet. En översiktskarta med alla naturvärdesbiotoper finns i figur 5.

1 Strandalskog mot Torpfjärden vid Lövudda

NATURVÄRDESKLASS NATURTYP

3 Påtagligt naturvärde Skog och buskmark

BIOTOPTYP

Strandskog, klibbalskog

NATURA 2000-NATURTYP

91E0 Svämlövskog

BESKRIVNING

Strandalskog vid Lövudda i Torpfjärdens sydöstra del. Skogen utgör ett relativt smalt stråk på fuktig mark mellan ett vassbälte i Torpfjärdens grundaste del och lundartad skog som tar vid längre inåt land. Området har längre tillbaka utgjorts av strandbete som senare övergått till skogsmark. Skogen domineras helt av klibbal med många flerstammiga träd, samt enstaka förekomst av ask^{NT}. Beståndet har en viss åldersvariation med medelålders (omkring 50 år) och flera äldre träd, är relativt glest och ljusöppet och till större delen utan något buskskikt. En del medelgrova lågor av al förekommer samt rikligt med liggande döda grenar. På enstaka platser noterades en tallhögstubbe med bohål och en alhögstubbe med hackspår av hackspett. Fältskiktet är örtrikt med riklig förekomst av älggräs, samt inslag av ekorrbär, ormbär, gulsippa, vitsippa, gullviva, majsmörblomma, getrams, harsyra, stornunneört, vispstarr och tuvtåtel. Det finns även inslag av små sumpiga partier med grunt stående vatten där kabbleka växer.

En stig som utgör friluftsled går genom biotopen längsmed strandkanten. Biotopen omfattas av Torpfjärdens FINIBA-område och den utgör även ett naturskyddsområde som pekats ut av landskapsregeringen i delgeneralplanen för Möckelö (2005).

PRELIMINÄR PRELIMINÄR FORTSÄTTER UTANFÖR BEDÖMNING AVGRÄNSNING INVENTERINGSOMRÅDET

Nej Ja Ja

FÖRKLARING

Hela miljön utanför inventeringsområdet har inte inventerats och avgränsning har gjorts baserat på bedömning utifrån ortofoto.

BIOTOPVÄRDEN

Lite äldre strandalskog med måttlig förekomst av död ved, förekomst av bohål och inslag av sumpiga partier med stående vatten ger ett påtagligt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Måttliga förekomster av några värdearter med ett visst signalvärde, en rödlistad, en signalart och en hävdgynnad art, ger ett visst artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Ormbär, gullviva, ask^{NT}

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Naturskyddsområde (Delgeneralplanen för Möckelö, landskapsregeringen), FINIBA-område Torpfjärden

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-23, 2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 9 Naturvärdesbiotop 1 – Strandalskog mot Torpfjärden vid Lövudda.

2

Äldre hassellund vid Lövudda

NATURVÄRDESKLASS NATURTYP

3 Påtagligt naturvärde Skog och buskmark

BIOTOPTYP

Örtrik ädellövskog - lund

NATURA 2000-NATURTYP

NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

PRELIMINÄR BEDÖMNING PRELIMINÄR AVGRÄNSNING FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET

Ja Nej Ja

FÖRKLARING

Intressanta mykorrhizasvampar kan finnas men har inte inventerats då fältbesöket gjordes i maj.

BESKRIVNING

Medelålders till äldre hassellund vid Torpfjärdens sydöstra del. Utöver hassel finns ett stort inslag av medelålders till äldre björkar och mer glest spridda äldre askar^{NT}. I vissa delar förekommer många gamla grova björkar och enstaka grova gamla askar. Bitvis är hasselbuketterna äldre och grövre och står glesare medan andra partier domineras av mer tätväxande yngre hassel. Det finns även ett mindre inslag av äldre tall och gran samt en del klibbal, sälj, rönn och hägg. På enstaka platser noterades en mycket grov och vital gammal ask, en högvuxen blommande hägg och en äldre asp med bohål. Måttligt till rikligt med död ved i olika nedbrytningsgrad förekommer av björk, ask, gran, tall, klibbal, asp och hassel. Dessa utgörs av många medelgrova och grova lågor, enstaka mycket grova lågor, flera högstubbar, enstaka stående döda träd och rikligt med döda grenar och klena stammar av hassel. I ett par högstubbar noterades bohål. Marken är generellt frisk och örtrik med kransmossa i bottenskiktet och riklig liljekonvalj i fältskiktet samt inslag av arter som blåsippa, älggräs, viol, majsmörblomma, stornunneört, trolldruva, vitsippa, vispstarr och ormbunkar. Det finns även inslag av måbärsbuskar. På några platser på liggande klen död lövved växer källtuffmossa. Det finns även inslag av några små sumpiga partier med grunt stående vatten och klibbal omkring. Det finns inslag av små stenblock och

på en plats finns ett litet stenröse. Snäckor (bland annat trädgårdssnäcka) förekommer spritt på träd, mark och död ved. Området har längre tillbaka använts som betesmark. Under den senare hälften av 1900-talet växte tätt med gran här som avverkades under början av 2000-talet, något som rikligt med kvarstående stubbar vittnar om. Biotopen angränsar mot strandalskog i norr och väst och i övrigt mot en yngre hassellund, ett hygge och medelålders granskog.

De norra och västra delarna ingår i ett naturskyddsområde (SN) enligt delgeneralplanen för Möckelö och i väst omfattas också en mindre del av biotopen av Torpfjärdens FINIBA-område.

BIOTOPVÄRDEN

En medelålders till äldre hassellund med inslag av grova och äldre träd av ask och björk, måttligt till rikligt med död ved, förekomster av bohål, inslag av sumpiga partier med stående vatten samt inslag av stenblock ger ett påtagligt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Måttliga förekomster av vitala äldre träd av den rödlistade asken samt sparsamma förekomster av tre signalarter med visst till påtagligt signalvärde ger ett visst artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Ask^{NT}, trolldruva, vårärt, källtuffmossa

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Naturskyddsområde (Delgeneralplanen för Möckelö, landskapsregeringen), FINIBA-område Torpfjärden

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-23, 2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 10 Naturvärdesbiotop 2 – Äldre hassellund vid Lövuuda.

3

Yngre hassellund vid Lövudda

NATURVÄRDESKLASS 4 Visst naturvärde
NATURTYP Skog och buskmark

BIOTOPTYP
Örtrik ädellövskog - lund

NATURA 2000-NATURTYP
NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

PRELIMINÄR BEDÖMNING	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET
Nej	Nej	Nej

FÖRKLARING

-

BESKRIVNING

Hassellund med ung till medelålders hassel och ett stort inslag av björk med flera äldre träd och enstaka grovt träd. Enstaka äldre aspar förekommer också varav en med bohål. På en plats står en högvuxen blommande hägg. Det finns även inslag av ung gran och sälg och det är relativt tätt med unga lövträd av bland annat ask. Det finns måttligt till rikligt med död ved av främst björk, i form av klena och medelgrova lågor av varierande nedbrytningsgrad. Enstaka grov gammal låga och några asklågor förekommer också. Det finns även ett par björkhögstubbar som är bevuxna med fnöskticka och har spår av hackspett. Marken är frisk och örtrik med ett glest bottenskikt av kransmossa och björnmossa samt ett fältskikt med riklig liljekonvalj och inslag av älggräs, blåsippa, skogsnäva, vitsippa, tuvåtäl och små plantor av skogsolvon. På några platser på liggande klen död lövved växer källtuffmossa. Snäckor (bland annat trädgårdssnäcka) förekommer spritt på träd, mark och död ved. Området har längre tillbaka använts som betesmark. Under den senare hälften av 1900-talet växte tätt med gran här som avverkades under början av 2000-talet, något som rikligt med kvarstående grova stubbar vittnar om. Biotopen angränsar mot en medelålders till äldre hassellund i sydöst och i norr, knappt medelålders granskog i öst, ung till medelålders sumpskog i sydöst och hygge i syd. I väst ingår en liten del av biotopen dels i ett natur-

skyddsområde (SN) enligt delgeneralplanen för Möckelö samt omfattas av Torpfjärdens FINIBA-område.

BIOTOPVÄRDEN

En ung till medelålders hassellund med inslag av äldre björkar och måttligt till rikligt med död ved främst i form av klena och medelgrova björklågor ger ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Sparsamma förekomster av en värdeart med visst signalvärde ger ett lågt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Källtuffmossa

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

Naturskyddsområde (Delgeneralplanen för Möckelö, landskapsregeringen), FINIBA-område Torpfjärden

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 11 Naturvärdesbiotop 3 – Yngre hassellund vid Lövudda.

4

Fuktäng vid Lövudda

NATURVÄRDESKLASS 4 Visst naturvärde
NATURTYP Naturlig gräsmark

BIOTOPTYP
Fuktig gräsmark

NATURA 2000-NATURTYP
NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

BESKRIVNING

En mindre våtmark i form av en fuktäng på en gammal åkermark belägen centralt i inventeringsområdet. Övriga delar av åkermarken har vuxit igen med skog och våtmarken är den enda del som fortfarande är öppen. Våtmarken är idag till stora delar tätt bevuxen med havtornsbuskar. I de öppna partierna dominerar brunrör med inslag av örter som tvåblad, gullviva, skogsklöver, vårfingerört, älggräs och brudbröd. I den västra delen finns ett sumpigt område med en större öppen vattenyta som är cirka 10 centimeter djup och bevuxen med viden och starr. Våtmarken omges av ung björk och medelålders till lite äldre gran och tall.

PRELIMINÄR BEDÖMNING	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET
Nej	Nej	Nej

FÖRKLARING

-

BIOTOPVÄRDEN

En mindre fuktäng på gammal åkermark, idag till stor del bevuxen med havtorn men som även har öppna partier med inslag av örter samt förekomst av ett sumpigt område med stående vatten ger ett visst biotopvärde i den lägre delen av spannet.

ARTVÄRDEN

Sparsamma förekomster av tre värdearter med visst till påtagligt signalvärde ger ett visst artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Tvåblad, gullviva, brudbröd, vårfingerört

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

-

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-23, 2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 12 Naturvärdesbiotop 4 – Fuktäng vid Lövudda.

5

Sumpskog vid Lövudda

NATURVÄRDESKLASS

4 Visst naturvärde

NATURTYP

Skog och buskmark

BIOTOPTYP

Sumpskog

NATURA 2000-NATURTYP

NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

BESKRIVNING

Ung till medelålders sumpskog på gammal igenvuxen åkermark. Beståndet domineras av medelålders tall med ett stort inslag av unga lövträd (sälglåga och björk) och en del ung till medelålders gran. I den södra delen finns även medelålders lövträd av björk och klibbal samt en grov äldre klibbal. Sparsamt till måttligt med död ved förekommer, främst i form av klen lövved men på en plats finns några vindfällen av tall och i den södra delen finns flera medelgrova granlågor och en sälglåga. På enstaka liggande klen lövträdslåga växer källtuffmossa. I fältskiktet växer tuvåtäl och glest med örter som älggräs, stenbär, vitsippa och gullviva. I den södra delen finns rikligt inslag av liljekonvalj. Det finns flera såväl större som mindre områden med stående vatten som är cirka 10 centimeter djupt. Dessa är bevuxna med viden och en del små stenblock finns i vattnet. En gräsand sågs lyfta från området vid ett av fältbesöken. Biotopen angränsar i öst och syd mot ett hygge, i sydväst mot en ung hassellund, i väst och norr mot knappt medelålders granskog med stort inslag av björk och i nordväst mot en våtmark.

PRELIMINÄR**BEDÖMNING**

Nej

PRELIMINÄR**AVGRÄNSNING**

Nej

FORTSÄTTER UTANFÖR**INVENTERINGSOMRÅDET**

Nej

FÖRKLARING

-

BIOTOPVÄRDEN

Ung till medelålders sumpskog med stort inslag av lövträd, inslag av flera såväl större som mindre partier med stående vatten samt inslag av död ved ger ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Sparsamma förekomster av en signalart och en hävdgynnad art med visst signalvärde ger ett lågt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Gullviva, källtuffmossa, gräsand

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

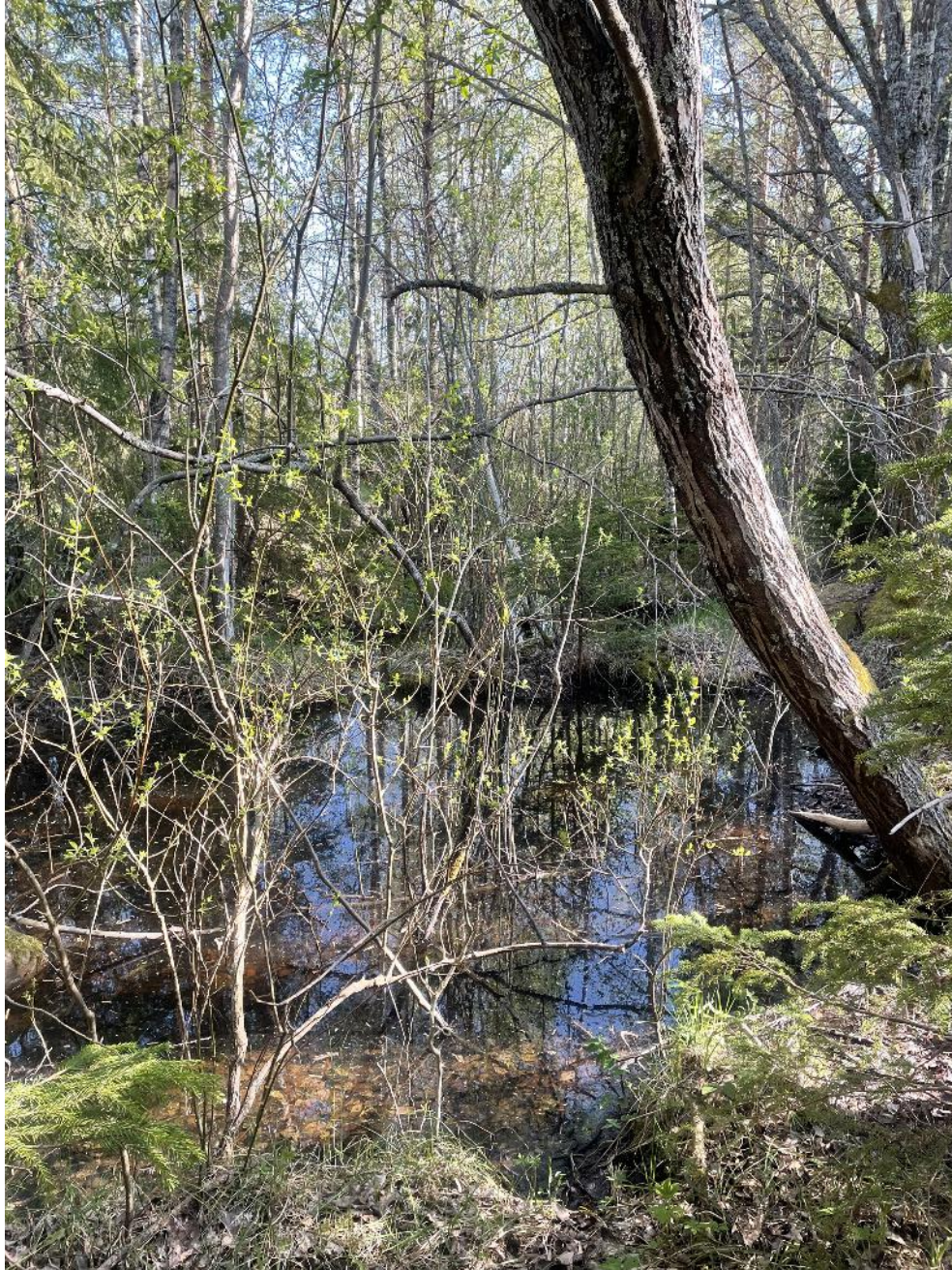
-

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-23

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 13 Naturvärdesbiotop 5 – Sumpskog vid Lövudda.

6

Ängsflora på hygge vid Lövudda

NATURVÄRDESKLASS

4 Visst naturvärde

NATURTYP

Antropogen terrester miljö

BIOTOPTYP

Hygge

NATURA 2000-NATURTYP

NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

BESKRIVNING

Del av hygge som är mycket örtrikt och i väst ligger i anslutning till en medelålders lövrik sumpskog. I skogsbrynet finns även en gammal stenmur. Biotopen har mycket riklig förekomst av gullviva samt inslag av jungfrulin, brudbröd, fyrkantig johannesört, blåsippa, smultron, bergsslok och vårfryle, varav flera utgör hävdgynnade arter. I skogsbrynet växer medelålders björk och hassel. Biotopen ligger i anslutning till en gammal igenvuxen åker och har historiskt troligen utgjorts av ängs- eller betesmark. Under den senare hälften av 1900-talet har dock området varit skogsbevuxet fram till avverkningen för cirka fem år sedan.

PRELIMINÄR**BEDÖMNING**

Nej

PRELIMINÄR**AVGRÄNSNING**

Nej

FORTSÄTTER UTANFÖR**INVENTERINGSOMRÅDET**

Nej

FÖRKLARING

-

BIOTOPVÄRDEN

Hygge med förekomst av en stenmur och ett skogsbryn med medelålders björk och hassel ger trots ett par positiva element ett lågt biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Riklig förekomst av gullviva samt inslag av några andra hävdgynnade arter varav en hotad art ger ett påtagligt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Gullviva, jungfrulin^{VU}, brudbröd, fyrkantig johannesört

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

-

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-23, 2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 14 Naturvärdesbiotop 6 – Ängsflora på hygge vid Lövuuda.

7

Yngre hassellund vid Lövuddsvägen

NATURVÄRDESKLASS 4 Visst naturvärde
NATURTYP Skog och buskmark

BIOTOPTYP
Örtrik ädellövskog - lund

NATURA 2000-NATURTYP
NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

BESKRIVNING

Örtrik lundmiljö med yngre hassel, björk, rönn och medelålders till äldre björkar. Även en del lite grövre omkring medelålders hassel förekommer men överlag domineras beståndet av tätväxande unga lövträd. Det finns rikligt med klen död ved från hassel och unga lövträd, samt enstaka medelgrova till grova lågor av asp och ett annat (barklöst) lövträd. Marken är frisk med kransmossa i bottenskiktet och ett fältskikt med riklig vitsippa, liljekonvalj, stenbär, skogsnäva, ekorr-bär, ormbunkar, blåsippa, stornunneört, smultron, skogsviol och vispstarr. På en plats noterades även vårärt. Under den senare hälften av 1900-talet växte här tätt med gran som avverkades under början av 2000-talet, något som rikligt med kvarstående stubbar vittnar om. Biotopen angränsar i norr mot en lite äldre hassellund och i övrigt mot hygge, en grusplan, en parkeringsplats samt ung lövskog.

PRELIMINÄR BEDÖMNING Nej
PRELIMINÄR AVGRÄNSNING Nej
FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET Nej

FÖRKLARING

-

BIOTOPVÄRDEN

En örtrik ung hassellund med inslag av lite grövre hassel och av medelålders till äldre björkar samt av död ved ger sammantaget ett visst biotopvärde. Att den angränsar mot en lite äldre hassellund ger den även ett visst värde som spridningsmiljö och möjlig efterträdarbiotop.

ARTVÄRDEN

Enstaka förekomst av en signalart med påtagligt signalvärde ger ett visst artvärde i den nedre delen av spannet.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Vårärt

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Inga fynd

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

-

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-23, 2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 15 Naturvärdesbiotop 7 – Yngre hassellund vid Lövuddsvägen.

8

Äldre åkermark vid Möckelövägen

NATURVÄRDESKLASS NATURTYP

3 Påtagligt naturvärde Naturlig gräsmark

BIOTOPTYP

Frisk gräsmark

NATURA 2000-NATURTYP

NVI01 Ej Natura 2000-naturtyp

BESKRIVNING

Öppen gräsmark som utgörs av äldre åkermark. Biotopen ligger längs en bilväg i söder och angränsar i norr mot ett hygge. Gräsmarken domineras av näringsgynnade arter men har även inslag av många hävdgynnade arter. Här växer timotej, hundäxing, skogsnäva, gullviva, majsmörblomma, hallon, fyrkantig johannesört, gulmåra^{VU}, daggekåpa, humleblomster, vårfingerört, isop, brännässla, vänderot, åkervädd, ängssyra, tvåblad och småborre. Bitvis finns ett rikligt uppslag av asp. En rosbuske växer också på gräsmarken och i det nordliga sydvända brynet finns inslag av måbär och olvon. Längs den västra kanten går ett fuktigt dike och här finns även ett litet sumpområde med stående vatten bevuxet av starr. Intill växer rikligt med älggräs samt inslag av blåsippa. Gräsmarken kantas åt alla håll av omkring medelålders gran, björk och asp, med ett mindre inslag av lite äldre granar. Vid den södra kanten ligger en medelgrov björklåga. Strax norr om gräsmarken på hygget ligger ett par stora stenrösen som skulle kunna utgöra odlingsrösen. I den västra kanten ligger även ett mindre odlingsröse. Vägkanten söder om biotopen är örtrik med flera hävdgynnade arter, bland annat svartkämpar, vårbrodd, gulmåra och riklig gullviva.

PRELIMINÄR BEDÖMNING PRELIMINÄR AVGRÄNSNING FORTSÄTTER UTANFÖR INVENTERINGSOMRÅDET

Nej Nej Nej

FÖRKLARING

-

BIOTOPVÄRDEN

En öppen gräsmark som utgör gammal åkermark och är relativt näringsrik och bitvis under igenväxning, med förekomst av ett sumpigt område med stående vatten, stenrösen, medelålders lövträd och en björklåga ger sammantaget ett visst biotopvärde.

ARTVÄRDEN

Förekomster av många hävdgynnade arter, varav en hotad art, samt en orkidé ger ett påtagligt artvärde.

VÄRDEARTER OBSERVERADE

Gulmåra^{VU}, tvåblad, gullviva, åkervädd, vårfingerört, fyrkantig johannesört, småborre, daggekåpor

VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE

Närliggande fynd av darrgräs^{NT}, rödkämpar och ängsfibbla

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Inga fynd

REFERENSER

-

DATUM FÖR FÄLTBESÖK

2023-05-24

INVENTERARE

Lisa Sandberg, Ida Pettersson

FIGUR 16 Naturvärdesbiotop 8 – Äldre åkermark vid Möckelövägen.

BILAGA 2: ÖVRIGA BIOTOPER

Bilagan beskriver övriga biotoper i inventeringsområdet. En översiktskarta med alla övriga biotoper finns i figur 5.

9	Ung blandskog på delvis sumpig mark	
ÖVRIG VÄRDESKLASS 5	NATURTYP Antropogen terrester miljö	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING Nej
BIOTOPTYP Igenväxningsmark, äldre åker		FÖRKLARING -
INVENTERARE Lisa Sandberg, Ida Pettersson		DATUM FÖR FÄLTBESÖK 2023-05-23

10	Hygge	
ÖVRIG VÄRDESKLASS 6	NATURTYP Antropogen terrester miljö	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING Nej
BIOTOPTYP hygge		FÖRKLARING -
VÄRDEARTER OBSERVERADE Gullviva		DATUM FÖR FÄLTBESÖK 2023-05-23
VÄRDEARTER KÄNDA SEDAN TIDIGARE Majviva ^{EN} (från 1995 med 100 meters noggrannhet)		INVENTERARE Lisa Sandberg, Ida Pettersson

11	Asfalterad väg	
ÖVRIG VÄRDESKLASS 7	NATURTYP Antropogen terrester miljö	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING Nej
BIOTOPTYP Väg		FÖRKLARING -
INVENTERARE Lisa Sandberg, Ida Pettersson		DATUM FÖR FÄLTBESÖK 2023-05-23

12		Vändplan	
ÖVRIG VÄRDESKLASS	NATURTYP	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	
7	Antropogen terrester miljö	Nej	
BIOTOPTYP		FÖRKLARING	
Grusplan		-	
INVENTERARE		DATUM FÖR FÄLTBESÖK	
Lisa Sandberg, Ida Pettersson		2023-05-23	

13		Ungskog	
ÖVRIG VÄRDESKLASS	NATURTYP	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	
6	Antropogen terrester miljö	Nej	
BIOTOPTYP		FÖRKLARING	
Igenväxningsmark		-	
INVENTERARE		DATUM FÖR FÄLTBESÖK	
Lisa Sandberg, Ida Pettersson		2023-05-24	

14		Gräsmatta	
ÖVRIG VÄRDESKLASS	NATURTYP	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	
5	Antropogen terrester miljö	Nej	
BIOTOPTYP		FÖRKLARING	
Gräsmatta		-	
VÄRDEARTER OBSERVERADE		DATUM FÖR FÄLTBESÖK	
Gullviva, gråfibbla, fyrkantig johannesört, gulsporre		2023-05-24	
		INVENTERARE	
		Lisa Sandberg, Ida Pettersson	

15		Byggnad och parkeringsplatser	
ÖVRIG VÄRDESKLASS	NATURTYP	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	
7	Antropogen terrester miljö	Nej	
BIOTOPTYP		FÖRKLARING	
Byggnad, hårdgjord yta		-	
INVENTERARE		DATUM FÖR FÄLTBESÖK	
Lisa Sandberg, Ida Pettersson		2023-05-24	

16		Hygge	
ÖVRIG VÄRDESKLASS	NATURTYP	PRELIMINÄR AVGRÄNSNING	
6	Antropogen terrester miljö	Nej	
BIOTOPTYP		FÖRKLARING	
Hygge		-	
INVENTERARE		DATUM FÖR FÄLTBESÖK	
Lisa Sandberg, Ida Pettersson		2023-05-24	

BILAGA 3: LANDSKAPSOMRÅDEN

Bilagan beskriver de landskapsområden som avgränsats i inventeringsområdet. Värdelandskap är landskapsområden med särskild betydelse för biologisk mångfald. Landskapsområdena redovisas på karta i figur 5.

Värdelandskap

L1 Äldre kulturmark

Beskrivning: Ett större område som utgörs av skogsmark som till stor del utgjort äldre ängs- och betesmarker. Det finns en stor andel lundmiljöer med hassel, björk och inslag av ask^{NT} samt en strandalskog som längre tillbaka nyttjats för strandbete. Hela området är örtrikt med flera signalarter för lundmiljöer och flera hävdgynnade arter.

Motivering: Förekomst av flera naturvärdesbiotoper och en genomgående artrik flora med många signalarter ligger till grund för bedömningen.

Övriga landskapsområden

L2 Bebyggda områden

Beskrivning: En byggnad och hårdgjorda ytor samt intilliggande gräsmatta och ungskog.

BILAGA 4: ARTFÖRTECKNINGAR

Bilagan redovisar arter som förekommer i inventeringsområdet.

TABELL 1. Fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter som påträffades i inventeringsområdena under inventeringen. Rödlistekategori (2019) anges med nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Signalart anger om arten finns i någon officiell lista över signalarter (Jordbruksverket 2017, Trafikverket 2012). Källtuffmossa har tagits upp som egen värdeart då den indikerar viss kalkrikedom i marken.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori	Fridlyst enligt §	Signalart	Egen värdeart
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	NT			
Brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>			x	
Daggkåpor	<i>Alchemilla vulgaris (agg.)</i>			x	
Fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>			x	
Gråfibbla	<i>Pilosella officinarum</i>			x	
Gräsand	<i>Anas platyrhynchos</i>		14		
Gullviva	<i>Primula veris</i>			x	
Gulmåra	<i>Galium verum</i>	VU		x	
Gulsippa	<i>Anemone ranunculoides</i>			x	
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>			x	
Jungfrulin	<i>Polygala vulgaris</i>	VU		x	
Källtuffmossa	<i>Cratoneuron filicinum</i>				x
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>			x	
Rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT	14		
Småborre	<i>Agrimonia eupatoria</i>			x	
Svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>			x	
Tvåblad	<i>Neottia ovata</i>			x	
Vårfingerört	<i>Potentilla crantzii</i>			x	
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>			x	
Åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>			x	

TABELL 2. Värdearter som är rapporterade från inventeringsområdena eller i anslutning till dessa sedan tidigare (Laji 2023).

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori	Fridlyst enligt §	Signalart	Egen värdeart
Darrgräs	<i>Briza media</i>	NT		x	
Majviva	<i>Primula farinosa</i>	EN		x	
Rödkämpar	<i>Plantago media</i>			x	

BILAGA 5: METODIK

Bilagan beskriver den metod som användes vid naturvärdesinventeringen.

Naturvärdesinventeringen gjordes enligt svensk standard SS 1999000:2023 (SIS 2023) med detaljeringsgrad medel. Det innebär att naturvärdesbiotoper ned till en storlek av 0,1 hektar eftersöktes och kartlades i fält.

Naturvärdesinventeringen utfördes med följande tillägg:

- *Detaljerad redovisning av artförekomst.* Tillägget innebär att artfynd har koordinatsatts med hög noggrannhet. Det gäller fynd av fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter samt invasiva främmande arter. Vi eftersökte arter i den utsträckning det behövdes för att kunna göra en säker naturvärdesbedömning och avgränsning av naturvärdesbiotoper.
- *Naturvärdesklass 4.* Tillägget innebär att naturvärdesbiotoper med klass 4 också eftersöks och kartläggs.

Naturvärdesbiotoper avgränsades och deras betydelse för biologisk mångfald bedömdes enligt en skala med fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4):

- naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde: mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 2 – högt naturvärde: stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss särskild betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesinventeringen utfördes även med en fördjupad inventering av övriga biotoper, vilket innebär att de mark- och vattenområden som inte avgränsats som naturvärdesbiotoper, avgränsats och tilldelats en övrig värdeklass från 5 till 7.

Området besöktes i fält under perioden 23 till 24 maj 2023. Naturvärdesbedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om inventeringsområdet.

Under början av maj 2023 genomförde vi en förstudie där potentiella naturvärdesbiotoper avgränsades. Denna information använde vi sedan som stöd under naturvärdesinventeringen i fält. Ytterligare kunskap om området hämtade vi bland annat från Laji (2023), Ålands landskapsregering (2023) och BirdLife Finland (2023). Vi använde också flygfoton och historiska ortofoton (Lantmäteriverket 2023) som stöd vid fältinventering och naturvärdesbedömning.

Naturvärdet bedömdes utifrån bedömningsgrunderna artvärden och biotopvärden. I naturvärdesbedömningen ingår att bedöma om naturmiljön i respektive biotop utgör Natura 2000-naturtyp utifrån svenska Naturvårdsverkets vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 (Naturvårdsverket 2023) och utgår från kvalitetskriterier med avseende på egenskaper, strukturer och störning samt från förekomst av typiska arter för naturtypen. Denna bedömning används vid beskrivningen av naturmiljön och dess kvalitet, men innebär inte att en naturvärdesbiotop som utgör en Natura 2000-naturtyp är ett skyddat område.

I en naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår också att dela in inventeringsområdet i så kallade landskapsområden och bedöma om dessa utgör värdelandskap eller inte. Ett landskapsområde är ett avsnitt av landskapet med karaktärsdrag som gör att det skiljer sig från angränsande landskapsavsnitt. De landskapsområden som har särskild betydelse för biologisk mångfald klassas som värdelandskap. Värdebedömningen grundar sig bland annat i mängden naturvärdesbiotoper, grad av fragmentering och förutsättningar för överlevnad och spridning av värdearter på landskapsnivå. För det södra delområdet har avsteg från standarden gjorts då det inte har delats in i landskapsområden. Där finns enbart två biotoper (8 och 16) som skulle ha utgjort ett landskapsområde vardera, vilket inte bedömdes som meningsfullt då beskrivningar av biotoperna redan tas upp.

Begränsningar och osäkerheter

Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet. I den lite äldre hassellunden i naturvärdesbiotop 2 skulle det potentiellt kunna finnas intressanta mykorrhizasvampar. Då fältbesöket gjorts utanför säsongen för förekomster av fruktkroppar innebär det att bedömningen av biotopen är preliminär.

BILAGA 6: LEVERANSINFORMATION

Leverans till beställare

Innehåll i leveransen

1. Digital rapport som pdf-fil (detta dokument)
2. Strukturerade geodata (shape-filer) över följande:
 - Naturvärdesbiotoper
 - Övriga biotoper
 - Landskapsområden (inklusive värdelandskap)
 - Fynd av värdearter

Datum för leverans av geodata

Geodata levereras 2023-06-30.

Leverans av geodata till datavärdar

Fynd av värdearter kommer att rapporteras till Artdatacenter 2023-06-30.

på uppdrag av

Vår referens
Mikael Stjärnfelt
Tel: 528 621

BESLUT
Ärende: 2023-382-3
Beslut: MB-2023-172

31.5.2023

För kännedom

OX2 Grönt Åland Ab
Blomstringevägen 12
22150 Jomala

Beslut om projektet kräver en miljökonsekvensbedömning, MKB.

OX2 har 24.4.2023 inkommit med ett underlag för behovsbedömning av huruvida projektet Energipark Möckelö på fastigheterna 170-420-12-1, del av 170- 420-10-17 samt av fastigheten 170-420-12-37, kräver en miljökonsekvensbedömning. Som underlag för behovsbedömningen har verksamhetsutövaren till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) lämnat in en beskrivning av projektet och den miljöpåverkan projektet kan antas medföra.

ÅMHM ska utgående från verksamhetsutövarens underlag och med hänsyn till resultatet av eventuella inspektioner eller andra bedömningar av miljöpåverkan som har utförts i enlighet med annan lagstiftning i ett särskilt beslut avgöra om en miljökonsekvensbedömning krävs eller inte.

Avgörande

För projekt Energipark Möckelö, omfattande solenergianläggning samt produktion, lagring och distribution av vätgas, beslutar ÅMHM enligt 6 § landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, MKB-lagen, att det **inte** krävs någon miljökonsekvensbedömning.

Motivering

Innan tillstånd ges till ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, bland annat på grund av dess art, storlek eller lokalisering, ska en miljökonsekvensbedömning göras enligt 4 § MKB-lagen. I landskapsförordning anges vilken typ av projekt som anses ha en betydande miljöpåverkan och vilka kriterier som ska beaktas för att bedöma om ett projekt ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

De verksamheter vilka alltid kräver en MKB räknas upp i 2 § landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, MKB-förordningen, samt de projekt som finns omnämnt i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (MKB-direktivet). Varken solenergianläggningar, vätgasproduktion eller lagring av vätgas uppräknas i 2 § i landskapsförordningen och därmed behöver verksamheten inte på den grunden utföra en miljökonsekvensbedömning.

Verksamheten måste också prövas gentemot MKB-direktivet. Punkt 6 i bilaga 1 i MKB-direktivet anger verksamhet med integrerade kemiska anläggningar, dvs.

anläggningar för tillverkning i industriell skala av ämnen med användning av kemiska omvandlingsprocesser, där flera enheter är sammanställda och har ett funktionellt samband med varandra och som är till för a) framställning av organiska baskemikalier, b) framställning av oorganiska baskemikalier, c) framställning av fosfor-, kväve- eller kaliumbaserade gödselmedel, d) framställning av bekämpningsmedel, e) framställning av läkemedel med användning av en kemisk eller biologisk process, f) framställning av sprängämnen.

Verksamheten vid Möckelö Energipark utgör inte en sådan verksamhet och anläggning som avses i punkt 6 i bilaga 1 i MKB-direktivet och behöver därmed inte heller utföra någon MKB på den grunden.

MKB-förordningens 3 § anger vad som ska beaktas vid en bedömning av huruvida ett projekt av den typ som anges i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt kan antas ha en betydande miljöpåverkan. I MKB-direktivets bilaga 2 anges i punkt 3 vilka anläggningar för energiproduktion som avses. Där anges bland annat underpunkterna:

- a) anläggningar för produktion av elektricitet, ånga och hetvatten (projekt som inte omfattas av bilaga I)
- b) anläggningar för transport av gas, ånga och hetvatten; överföring av elektrisk energi med luftledningar (projekt som inte omfattas av bilaga I).

Ovanstående punkter tolkar ÅMHHM som att de avser huvudsakligen kraftvärmeverk som sannolikt använder fossila bränslen och som producerar alla tre uppräknade element, dvs elektricitet, ånga och hetvatten. Vid Möckelö Energipark kommer solel att produceras och eventuellt hetvatten som biprodukt men inte ånga. ÅMHHM bedömer att verksamheten vid Möckelö Energipark således inte omfattas av dessa punkter då alla tre rekvisit inte uppfylls.

ÅMHHM bedömer att projektet visserligen kan komma att omfatta anläggningar för transport av hetvatten men inte gas eller ånga men att anläggningar för transport av gas, ånga och hetvatten inte är projektets huvudsyfte. Med punkten avses sannolikt pipeline-anläggningar med överföring av nämnda medium som syfte. Hetvatten kan komma produceras i projektet som en biprodukt och transporteras in i fjärrvärmenätet med markförlagda ledningar. Hetvattnet är producerat på ett icke miljöbelastande sätt och orsakar inte någon negativ miljöpåverkan. Överföring av hetvatten till fjärrvärmenätet, om det aktualiseras, medför ingen särskild miljöbelastning i sig som skulle motivera genomförande av en MKB-process. El som kommer att produceras i solenergianläggningarna överförs inte till elnätet med luftledningar.

Behovsbedömning

Om frågan om projektets betydande miljöpåverkan inte är klarlagd, bland annat på grund av projektets art, storlek eller lokalisering ska verksamhetsutövaren undersöka projektets miljöpåverkan innan tillstånd kan ges. Som underlag för behovsbedömningen ska verksamhetsutövaren lämna in en beskrivning av projektet och den miljöpåverkan projektet kan antas medföra till ÅMHH. Verksamhetsutövaren har utfört en utredning som underlag för behovsbedömning innehållande en beskrivning av projektet och den miljöpåverkan projektet kan antas medföra. Utredningen har utförts av sakkunniga och bedöms uppfylla kraven i 3 § MKB-förordningen.

ÅMHH ska utgående från verksamhetsutövarens underlag och med hänsyn till resultatet av eventuella inspektioner eller andra bedömningar av miljöpåverkan som har utförts i enlighet med annan lagstiftning i ett särskilt beslut avgöra om en miljökonsekvensbedömning krävs eller inte. Vid ett beslut enligt 6 § MKB-lagen om ett projekt kräver miljökonsekvensbedömning eller inte ska ÅMHH redovisa de skäl som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan med hänvisning till projektets karakteristiska egenskaper, miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projektet och projektets förväntade betydande miljöeffekter.

Projekt Möckelö Energipark är en ny typ av verksamhet för Åland. Solenergianläggningar finns redan ett flertal men inte med batterilagring och produktion av vätgas. Projektets karakteristiska egenskaper är sådana att de inte förväntas orsaka betydande miljöpåverkan i sådan omfattning att det skulle kräva en miljökonsekvensbedömning. Projektets omfattning och utformning är sådan att de varken enskilt eller tillsammans med andra befintliga projekt i närområdet inte heller medför betydande miljöpåverkan.

Solenerkiparken planeras uppföras på ett markområde som gränsar till Torpfjärden som är ett fågelskyddsområde. Längs stränderna finns strandängar att beakta men solpanelanläggningarna kommer inte att uppföras så att dessa berörs. Tvärtom planeras projektet att främja biologisk mångfald genom att solenergianläggningen utformas så att den förväntas bidra positivt. Inom projektområdena och deras närområden finns inte några sedan tidigare rapporterade observationer av skyddsvärda växter eller djur.

Verksamheten har inga direkta märkbara effekter på vattendrag eftersom inga giftiga kemiska ämnen släpps ut i miljön. En lindrig dagvattenpåverkan kan ske under tiden då byggnadsarbeten utförs.

Grundläggning, schaktning, markutfyllnad och ytbeläggning planeras att utföras med så lite inverkan som möjligt och med lämpliga metoder för anläggning som är rimliga i relation till planerad nytta och behov för verksamheten.

Platsen för uppförande av vätgasproduktion, lagring och distribution kommer inte att utgöra några större arealer och kommer troligen att beläggas varmed dagvatten avleds då till dagvattennätet. Effekter av byggnadsarbeten inkluderar också buller och dammbildning och endast liten trafikpåverkan.

Verksamheten bedöms inte ha någon betydande inverkan på användningen av naturresurser som mark, vatten och biologisk mångfald. Solenergianläggningen kommer att uppföras med minsta intrång på varken mark eller naturresurser och ställningarna för panelerna planeras uppföras i lokalproducerat trä om möjligt. Mellan raderna med solpaneler kommer vall att kunna odlas och möjliggöra bete för t ex får och man planerar även hålla bisamhällen. Området kan göras tillgängligt för allmänheten för att ströva i och området förses med informationsskyltar i området som beskriver verksamhet samt flora och fauna och hur anläggningen beaktar biodiversitet.

Jordmånen på markområdena består av finkornig morän. Dagvatten från området avleds huvudsakligen till Torpfjärden och mindre mängder till dagvattennätet. Solenergianläggningen kommer inte att belasta dagvattnet nämnvärt men viss urlakning av metaller från solpanelerna kan förväntas och detta torde huvudsakligen bindas i marken.

Verksamheten kommer inte att producera nämnvärt med avfall och avloppsvatten kommer att ledas till kommunalt reningsverk. Verksamheten kommer heller inte att i driftskedet förorsaka störningar i större omfattning. Transporter till och från projektområdet samt fordon som ska tankas med vätgas kommer att utgöra den största störningskällan men beräknas inte öka trafiken nämnvärt i närområdet. Projektområdet är lokaliserat till planerat område för småindustri och handel och transporter är redan vanligt förekommande.

Största risker för olyckor och katastrofer utgör vätgasproduktion, lagring och distribution. Närmaste bosättning befinner sig på ett avstånd av ca 250 – 300 m. Anläggningarna kommer att kräva ett särskilt tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva ämnen. Om vätgasanläggningen innehåller minst 2 ton vätgas klassas anläggningen som omfattande industriell hantering och upplagring av en farlig kemikalie och tillstånd från Ålands landskapsregering krävs varmed säkerhetsaspekter kommer att prövas.

Enligt punkt 2 i 3 § MKB-förordningen ska miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projekten beaktas. Sökanden har i sin utredning för behovsbedömningen utrett och beaktat de aspekter som anges i 2:a punkten. Sökanden har också värderat hur de förväntade miljöeffekterna beaktas i förhållande till de kriterier som specificeras i definitionen av miljöeffekt i 3 § MKB-lagen.

ÅMHH bedömer att projekt Möckelö Energipark inte utgör en sådan verksamhet

som kräver miljökonsekvensbedömning enligt 6 § MKB-lagen.

Projektets särdrag och förebyggande

Verksamhetsutövaren har anhängit om att ÅMHHM i beslutet anger projektets särdrag och planerade åtgärder för att undvika eller förebygga vad som annars kanske skulle ha utgjort betydande negativ miljöpåverkan.

Projekt Möckelö energipark är unikt i sitt slag för Åland. Det är det första projektet var elproduktion med solpaneler kombineras med batterilagring samt produktion, lagring och distribution av vätgas.

Basen i energiparken är solpanelerna som producerar fossilfri energi. En del av elen kommer att matas in till stamnätet genom en anslutning till Kraftnät Åland.

En del av den genererade elen kommer att användas för att producera vätgas genom elektrolys, där vatten (H₂O) spjälks till vätgas och syrgas. Processen avger även värme, vilken kan matas in i fjärrvärmesystemet. Den producerade vätgasen kan användas till bränsle för bilar och tunga fordon. Samarbete med fordons-tillverkare möjliggör etablering av vätgasfordon på Åland då en tankstation möjliggör tankning av vätgasfordon.

Att verksamhetsutövaren planerar att tillvarata restvärmen från vätgasproduktionen är positivt då t ex ett direkt utsläpp till Torpfjärden hade varit menligt för miljön. Likaså kan valet att föra saltlake som uppstår i samband med vätgasproduktionen till avloppsnätet istället för att släppa ut också det till Torpfjärden anses vara en faktor som minskar risk för negativ miljöpåverkan.

Batterier kommer att kopplas till systemet för att lagra energi under de perioder då solparken genererar ett överskott. Batterierna kan också användas för att stabilisera elnätet. En laddstation för elbilar anläggs var man snabbt kan ladda elbilen.

I solcellsparken kommer man att fokusera på åtgärder kring biodiversitet, cirkulär ekonomi och CO₂-bindning. Sökanden utreder möjligheten att tillverka ställningarna för solpanelerna av lokalt trämaterial i stället för importerat stål. Syret från vätgasproduktionen kan användas till att syresätta sjöar och havsvikar med låga syrehalter. Insatser för att öka den biologiska mångfalden, som t.ex. insädd av ängsblommor för hotade fjärilsarter och pollinatörer genomförs. I parken kommer bikupor att samsas med betande får som håller växtligheten nere.

Sökanden vill öka kunskapen om energiomställning och förnybar energi, naturvärden i området och samverkan mellan dessa genom en naturstig med informationsskyltar som kompletteras med digitala lösningar.

Energiparken kommer också att medverka till förverkligande av den åländska utvecklings- och hållbarhetsagendan på flera sätt. Framför allt bidrar parken till

förverkligande av mål 6 "Kraftigt minskad klimatpåverkan" genom minskade utsläpp av växthusgaser (delmål 6.1), minskade utsläpp av växthusgas från vägtrafiken (delmål 6.2) och elanvändning från fossilfria källor (delmål 6.3) parken bidrar även till bättre vattenkvalitet genom syresättningssatsningarna (mål 3) ökad biologisk mångfald (mål 4), en ökad attraktionskraft (mål 5) och en hållbar produktion och konsumtion (mål 7). Även de sociala målen (1 och 2) uppmärksammas genom utbildningsinsatser i parken.

ÅMHHM bedömer att projektet som helhet inte riskerar orsaka betydande negativ miljöpåverkan och tillsammans med de åtgärder och försiktighetsmått som sökanden föreslagit bedöms risker för negativ miljöpåverkan undvikas eller förebyggas. De största riskerna konstateras uppstå kring produktionen och hanteringen av vätgas. Känsliga områden kommer att vara inhägnade och allmänheten har inte tillgång till dessa. Den teknik som planeras är också beprövad, även om verksamheten för Åland är den första i sitt slag. Faroaspekterna kring denna hantering prövas av Ålands landskapsregering men enligt ÅMHHM:s uppfattning avses verksamheten uppföras och utföras på ett sådant sätt att risker minimeras.

Avgift

För yttrandet utgår avgift enligt 3 §, taxa för ÅMHHM år 2023.

Handläggning behovsbedömning MKB, 21 h á 70 €/h 1470 €

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Helena Boman
Sektionschef

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör

Bilagor

1. Besvärsanvisning
2. Faktura (ej vid e-faktura)

För kännedom

Ålands landskapsregering, PB 1060, 22 111 Mariehamn
Jomala Kommun, PB 2, 22 151 Jomala
Räddningsområde Ålands landskommuner

Till kommunstyrelsen i Jomala

Anhållan om upprättande av delgeneralplan för Önningeby

På förvaltningens initiativ lyfts en frågan om upprättande av delgeneralplan för Önningeby utbredningsområde. Jomala börjar bli trångbott, exploateringstakten och efterfrågan på tomter är större än vad man tidigare räknat med. Som ett svar på detta undersöker vi möjligheten att delgeneralplanera Önningeby. Områdets läge och närhet både till Jomala kommuncentrum och Mariehamn gör att det lämpar sig för att se över hur och vilka delar av Önningebyområdet som lämpar sig för förtätning.

Bakgrund

Önningebys landområde uppgår till 1000,52 ha. Därtill finns det 4,61 ha öar och 924,3 ha hav i Önningeby utbredningsområde. I dagsläget är 22,27 ha av landområdet detaljplanerat och 978,25 ha oplanerat.

Önningeby arealer	Area (ha)	Andel i %
Landområde:	1000,5	51,9 %
Öar:	4,6	0,2 %
Hav:	924,3	47,9 %
Hela Önningeby:	1929,5	100,0 %

Andel planerade områden

Detaljplanerat:	22,3	2,2 %
Oplanerat:	978,3	97,8 %
Landområde utan öar:	1000,5	100,0 %

Nuvarande byggnadsbestånd	Antal	Andel i %
Bostadshus	101	21,4 %
Företag/verksamheter	5	1,1 %
Fritidshus	56	11,9 %
Industribyggnad	9	1,9 %
Garage/lada/förråd eller båthus	301	63,8 %
Totalt antal byggnader	472	100,0 %

Slutsats

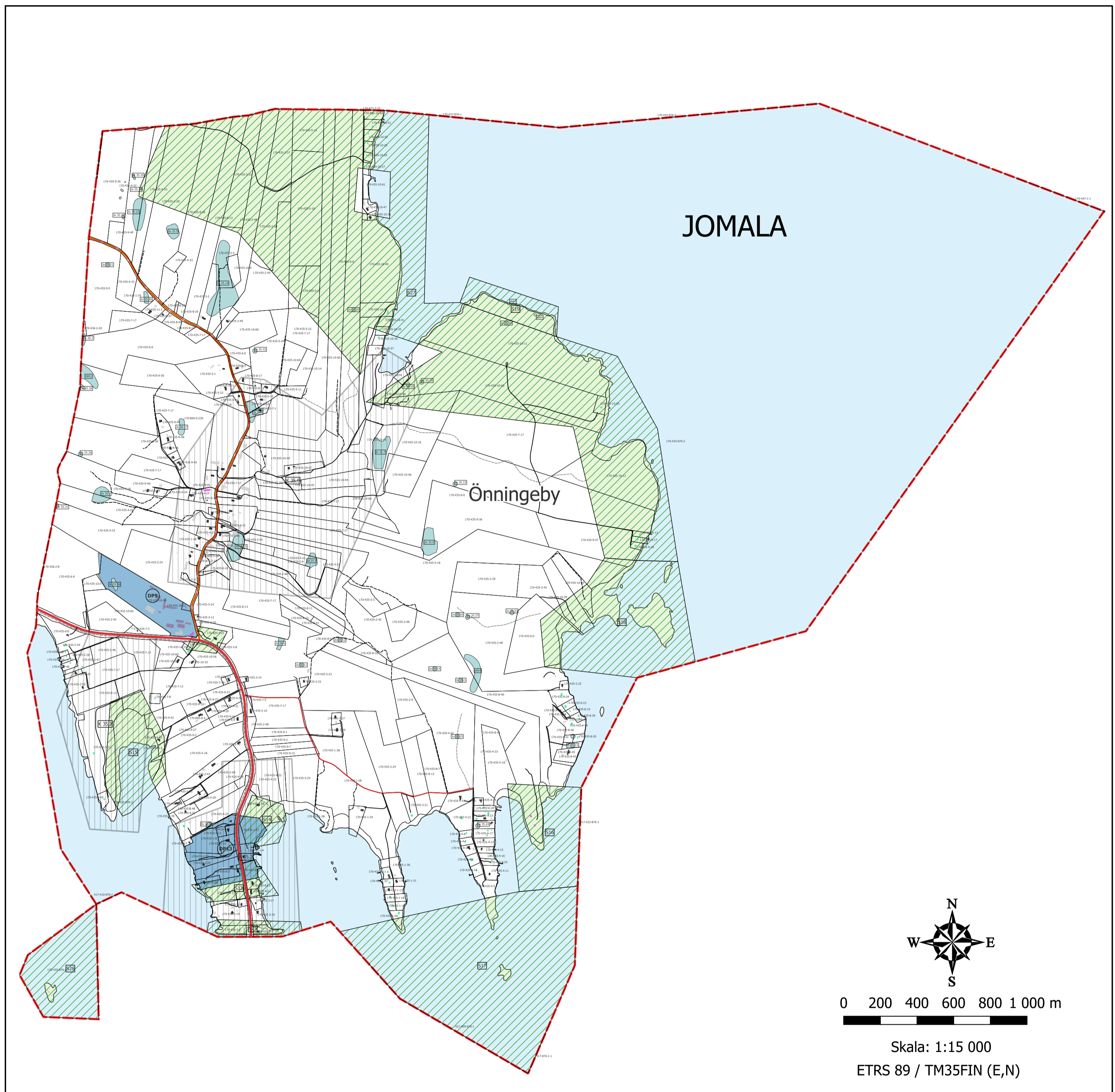
Planläggningen förordar att Önningeby delgeneralplaneras, något byggnadsförbud under delgeneralplanens arbetsgång anses inte nödvändigt. Arbetet förslås göras internt av planläggningen.

Målsättningarna för Önningeby delgeneralplan presenteras för kommunstyrelsen i ett nästa skede.

Markus Ögren
Planerare

Jomala den 18.10.2023

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR DELGENERALPLANERING ÖNNINGEBY

BETECKNINGAR OCH TECKENFÖRKLARINGAR

Byggnader

- Bostadshus
- Företag/verksamheter
- Fritidshus
- Industribyggnad
- Garage, lada, förråd eller båthus

Kulturhistoriskt skyddade områden

- Kulturhistoriskt skyddsvärd vägmiljö K2.3
- Kulturhistoriskt värdefulla områden K 35.2, K 35.3 och K 35.5
- Fornminnen SF Jo 35.1 - 35.38

Skyddade områden

- Särskilda skydds- och bevarandeområden S13, S14, S15, S16, S17, S18, S19, S20, S25, S27, S28
- Särskilt skyddsvärda biotopobjekt, klass 1 sb64
- Särskilt skyddsvärda biotopområden, klass 1 SB51, SB59

Övrigt

- Byagräns
- Fastighetsgränser och beteckningar LMV 2023
- Detaljplaneområden
- Hav

Önningeby vägar

- Regional huvudväg
- Vägklass II
- Vägklass IIIa
- Vägklass IIIb
- Körväg
- Körbana
- Gång och- cykelväg
- Stig

Till kommunstyrelsen i Jomala

Anhållan om upprättande av delgeneralplan för Södersunda samt delar av Möckelby och Ulfsby.

På förvaltningens initiativ lyfts en frågan om upprättande av delgeneralplan för Södersunda samt delar av Möckelby och Ulfsby utbredningsområde, se kartbilaga för förtydligande. Jomala börjar bli trångbott, exploateringstakten och efterfrågan på tomter är större än vad man tidigare räknat med. Som ett svar på detta undersöker vi möjligheten att delgeneralplanera Södersunda med omnejd. Områdets läge och närhet till Jomala kommuncentrum gör att det lämpar sig för att se över hur och vilka delar av Södersundaområdet som lämpar sig för förtätning.

Bakgrund

Södersundas utbredningsområde uppgår till 695,5 ha, delen av Möckelby uppgår till 52,1 ha samt delen av Ulfsby uppgår till 65 ha. Sammanlagt 812,6 ha. Inom det förslagna området finns det inga detaljplaner i dagsläget.

Arealer	Area (ha)	Andel i %
Södersunda:	695,5	85,6 %
Del av Möckelby:	52,1	6,4 %
Del av Ulfsby:	65,0	8,0 %
Hela delgeneralplanområdet:	812,6	100,0 %

Andel planerade områden

Detaljplanerat:	0,0	0,0 %
Oplanerat:	812,6	100,0 %

Nuvarande byggnadsbestånd

	Antal	Andel i %
Bostadshus	60	26,3 %
Företag/verksamheter	4	1,8 %
Fritidshus	2	0,9 %
Industribyggnad	1	0,4 %
Garage, lada eller förråd	161	70,6 %
Totalt antal byggnader	228	100,0 %

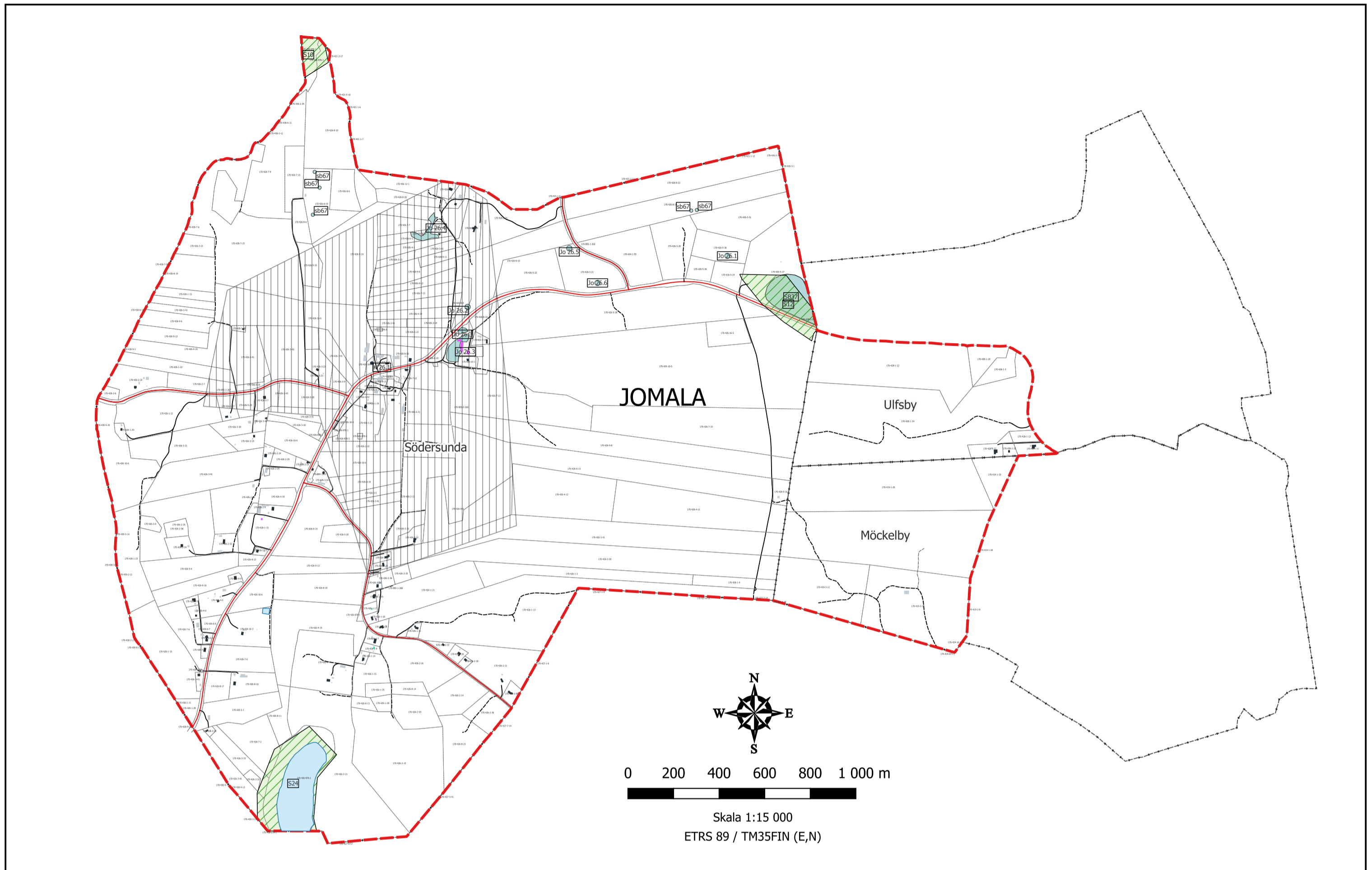
Slutsats

Planläggningen förordar att Södersunda samt delar av Möckelby och Ulfsby delgeneralplaneras, något byggnadsförbud under delgeneralplanens arbetsgång anses inte nödvändigt. Arbetet föreslås göras internt av planläggningen. Målsättningarna för delgeneralplanen presenteras för kommunstyrelsen i ett nästa skede.

Markus Ögren
Planerare

Jomala den 18.10.2023

Förutsättningar för delgeneralplanering Södersunda samt delar av Möckelby och Ulfsby

BETECKNINGAR OCH TECKENFÖRKLARING		
Byggnader	Kulturhistoriska områden	Vägar Södersunda
■ Bostadshus	▨ Kulturhistoriskt värdefulla områden K 26.1	— Vägklass II
■ Företag/verksamheter	■ Fornminnen Jo 26.1 - 26.6	— Vägklass IIIa
■ Fritidshus	Övrigt	— Vägklass IIIb
■ Industribyggnad	□ Fastighetsgränser och beteckningar	— Körväg
■ Garage, lada eller förråd	□ Byagränser	--- Körbana
Särskilda skydds och bevarandeområden	■ Delgeneralplanområde	--- Gång och- cykelväg
▨ Särskilda skydds- och bevarandeområden S10, S12 och S24	■ Sjöar	--- Stig
○ Särskilt skyddsvärda biotopobjekt, klass 1 sb67 (Aspar)		
■ Särskilt skyddsvärda biotopområden, klass 1 SB37 (Rangelmossen)		

Till kommunstyrelsen i Jomala

Anhållan om upprättande av delgeneralplan för Överby

På förvaltningens initiativ lyfts en frågan om upprättande av delgeneralplan för Överby utbredningsområde. Jomala börjar bli trångbott, exploateringsstakten och efterfrågan på tomter är större än vad man tidigare räknat med. Som ett svar på detta undersöker vi möjligheten att delgeneralplanera Överby. Områdets läge och närhet till Jomala kommuncentrum gör att det lämpar sig för att se över hur och vilka delar av Överbyområdet som lämpar sig för förtätning.

Bakgrund

Överbys landområde uppgår till 657,2 ha. Därtill finns det 59,4 ha hav i Överbys utbredningsområde. I dagsläget är 5,7 ha detaljplanerat och 651,5 ha oplanerat område.

Överby arealer	Area (ha)	Andel i %
Landområde:	657,2	91,7 %
Hav:	59,4	8,3 %
Hela Överby:	716,5	100,0 %

Andel planerade områden

Detaljplanerat:	5,7	0,9 %
Oplanerat:	651,5	99,1 %
Landområde:	657,2	100,0 %

Nuvarande byggnadsbestånd	Antal	Andel i %
Bostadshus	80	31,5 %
Företag/verksamheter	3	1,2 %
Fritidshus	11	4,3 %
Industribyggnad	1	0,4 %
Garage, lada, förråd eller båthus	159	62,6 %
Totalt	254	100,0 %

Slutsats

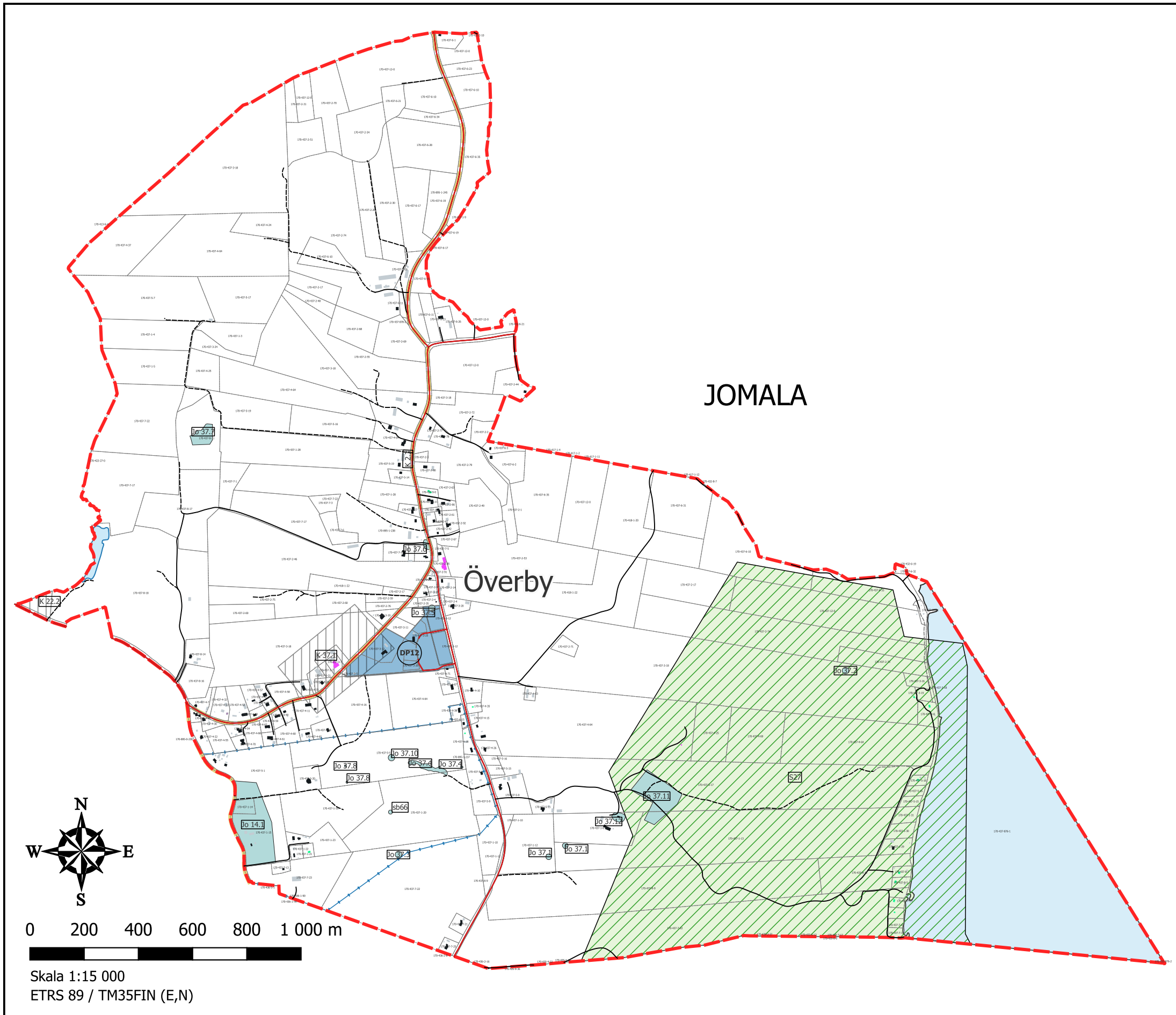
Planläggningen förordar att Överby delgeneralplaneras, något byggnadsförbud under delgeneralplanens arbetsgång anses inte nödvändigt. Arbetet föreslås göras internt av planläggningen.

Målsättningarna för Överby delgeneralplan presenteras för kommunstyrelsen i ett nästa skede.

Markus Ögren
Planerare

Jomala den 18.10.2023

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR DELGENERALPLANERING ÖVERBY

BETECKNINGAR OCH TECKENFÖRKLARINGAR

Byggnader

- Bostadshus
- Företag/verksamheter
- Fritidshus
- Industribyggnad
- Garage, lada, förråd eller båthus

Kulturhistoriska områden

- Kulturhistoriskt skyddsvärd vägmiljö K2.3
- Kulturhistoriskt värdefullt område K 22.2, K37.1
- Fornminnen SF Jo 14.1, Jo 37.1 - 37.12

Skyddade områden

- Särskilda skydds- och bevarandeområden S27
- Vattenskyddsområde Dalkarbyträsk vattenskyddsområde
- Skyddsvärda biotopobjekt, klass 1 sb66

Övrigt

- Överby bygräns
- Fastighetsgränser och beteckningar LMV 2023
- Detaljplaneområden DP12
- Hav
- Sjö

Överby vägar

- Vägklass IIIa
- Vägklass IIIb
- Körväg
- Körbana
- Gång och- cykelväg
- Stig